

Sveriges
advokatsamfund

Verksamhetsberättelse
2019

Generalsekreteraren har ordet.....	3
Detta är Sveriges advokatsamfund.....	7
Ordföranden har ordet	10
Advokatsamfundets styrelse.....	12
Metoo.....	14
Juristnätverket Hilda	16
Hildary/Advokat i framtiden.....	18
Disciplinnämndens ordförande.....	19
Disciplinnämnden.....	21
Proaktiv tillsyn	22
Konsumenttvistnämnden	23
Utbildning.....	25
Internationellt.....	27
Stockholm Human Rights Award	30
Året som gått.....	31
Advokatdagarna.....	35
Informationsarbetet	36
Juridiska biblioteket.....	40
Ekonomi: Året i sammanfattning.....	41
Ekonomi: Förenklad årsredovisning	43
Vägledande uttalande.....	44
Remissyttranden.....	45
Advokatsamfundets uppdrag	48
Avdelningarnas styrelser.....	51
Kollegiernas styrelser.....	52
Advokatsamfundets kansli.....	53

Ett år av variation

1 september 2019 tillträdde jag som generalsekreterare för Advokatsamfundet. Drygt 100 dagar arbetade jag med mitt nya uppdrag innan årsskiftet och ett nytt decennium inleddes.

Att Advokatsamfundet haft två generalsekreterare under samma verksamhetsår händer inte alltför ofta och har av naturliga skäl påverkat verksamheten. Ur samfundets perspektiv kan man förhoppningsvis se det som berikande med erfarenhet och förnyelse under samma tak, samma verksamhetsår. År 2019 kan därför ses som ett ovanligt år för Advokatsamfundet präglad av variation och nya perspektiv. Samtidigt har samfundets verksamhet på många sätt fortsatt att fungera på liknande sätt som den gjort under många år. Det finns mycket att förvalta. På Advokatsamfundets kansli finns det kunnig och erfaren personal, som utför sina arbetsuppgifter på ett noggrant och professionellt sätt, all-

tid med advokaternas perspektiv och intressen för ögonen.

På Advokatsamfundet arbetar 32 personer med uppgifter inom olika avdelningar: ekonomi, utbildning, registratur och juridik. Utöver avdelningarna finns också en redaktion för tidskriften Advokaten där tre personer arbetar med utgivningen av nio nummer av tidningen varje år. Förutom tidskriften Advokaten ansvarar redaktionen för samfundets webbplatser, nyhetsbrev, aktiviteter i sociala medier, omvärldsbevakning, pressmeddelanden, verksamhetsberättelser samt film- och bokproduktioner. Kansliets personal arbetar med olika typer av frågor som till exempel inträdesärenden, remissyttranden, frågor från allmänheten och ledamöterna, utbildningar, internationella frågor, disciplinärenden, kommunikation och ekonomi. Jag har efter 100 dagar fått den allra största respekt för den kunskap och erfarenhet som finns på Advokatsamfundets kansli. Det är relativt få anställda som på ett professionellt sätt hanterar alla de frågor som berör advokaterna. »

Mia Edwall Insulander
Generalsekreterare

» **M**ånga är de frågeställningar som Advokatsamfundet har arbetat med under året varav jag här vill översiktligt beskriva några.

SEXUELLA TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE SÄRBEHANDLING

I slutet av 2017 genomförde Advokatsamfundet en undersökning bland kvinnliga advokater och biträdande jurister som syftade till att kartlägga förekomsten av sexuella trakasserier och liknande på advokatbyråer. I februari 2019 gjordes en uppföljande undersökning för att få en uppfattning om vilka förändringar som hade skett. Undersökningen skickades ut till alla advokater och biträdande jurister, såväl kvinnliga som manliga, och omfattade denna gång också frågor om kränkande särbehandling.

Resultaten 2019 var till viss del nedslående, eftersom de visade att 27 procent hade blivit utsatta för kränkande särbehandling samt att 43 procent av dem hade blivit utsatta de senaste tolv månaderna. 18 procent hade, i sin roll på advokatbyrå, utsatts för sexuella trakasserier och 38 procent de senaste tolv månaderna ([Novus rapport Förekomst och hantering av kränkande särbehandling och sexuella trakasserier inom advokatkåren](#)). Svaren på enkäten visar att situationen på advokatbyråer inte förbättrats i önskvärd utsträckning.

Advokatsamfundet driver ett aktivt arbete för att förhindra förekomsten av sexuella trakasserier och kränkande särbehandling på och i anslutning till advokaters och biträdande juristers arbetsplatser samt arbetar med frågan hur man kan hjälpa dem som drabbas. Den arbetsgrupp som Advokatsamfundets styrelse tidigare utsett kring dessa frågeställningar har uppdragit åt en referensgrupp att aktivt arbeta med frågorna. Deras arbete har bland annat resulterat i nya tillsynsfrågor. Tillsynsfrågorna avser advokatbyråernas efterföljd av arbets- och diskrimineringslagen och ska inkorporeras i Advokatsamfundets proaktiva tillsynsarbete. Förhoppningsvis kommer frågorna, som framöver kommer att tillställas advokatbyråerna, att öka medvetenheten om vilka skyldigheter byråerna har att efterleva lagkrav på aktiva åtgärder mot diskriminering och motverka förhållanden i arbetsmiljön som kan ge upphov till kränkande särbehandling. Advokatbyråerna ska också som svar på frågorna beskriva sina riktlinjer för

att förhindra trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier.

Under 2019 och 2020 erbjuder också Advokatsamfundet genom Länsförsäkringar advokater och biträdande jurister kostnadsfria stödsamtal om problem på arbetsplatsen. Det kan exempelvis handla om sexuella trakasserier och kränkande särbehandling. Syftet med satsningen på stödsamtal är att under en försöks-

period erbjuda ett anonymt stöd till advokater och biträdande jurister samt att undersöka behovet av ett samtalsstöd som är fristående från den egna arbetsplatsen. Samtalsstödet kommer att utvärderas efter perioden. ([Telefonnummer för stödsamtal](#). Inloggning på Advokatsamfundets webbplats krävs.)

Utöver tillsynsfrågorna och samtalsstödet fortsätter Advokatsamfundet arbetet och överväger ytterligare åtgärder för att förhindra sexuella trakasserier och kränkande särbehandling på advokatbyråer. Arbetet är angeläget.

REMISSYTTRANDEN I LAGSTIFTNINGENS SÄREN

Under verksamhetsåret 2019 har Advokatsamfundet besvarat ett hundratal remisser. I samtliga remissyttranden har samfundet som uppgift att bevaka och belysa rättssäkerhetsaspekter på de nya regelverk som föreslås. Advokater får genom sitt arbete en speciell insyn i rättsprocessen, och Advokatsamfundet är därför särskilt lämpat att följa rätts-

utvecklingen och genom remissyttranden verka för att samfundets erfarenhet kommer lagstiftaren och samhället till godo. I remissarbetet får Advokatsamfundet hjälp av kunniga advokater att skriva förslag till yttranden som också bearbetas av samfundets kansli och styrelsens presidium. Att varje enskilt remissyttrande läses och bearbetas av flera kunniga advokater borgar för god kvalitet och viktiga slutsatser. Advokatsamfundet är både tacksamma och glada för det värdefulla arbete som många advokater bistår med i remissarbetet.

Som exempel på ett angeläget remissyttrande under 2019 kan nämnas Advokatsamfundets yttrande över betänkandet "Rapporteringspliktiga arrangemang - ett nytt regelverk på skatteområdet" ([SOU 2018:91 Rapporteringspliktiga arrangemang - ett nytt regelverk på skatteområdet](#) och [Advokatsamfundets remissyttrande R-2019/0198](#)).

Advokatsamfundet avstyrkte i sin helhet utredning- »

Advokatsamfundet driver ett aktivt arbete för att förhindra förekomsten av sexuella trakasserier och kränkande särbehandling på och i anslutning till advokaters och biträdande juristers arbetsplatser samt arbetar med frågan hur man kan hjälpa dem som drabbas.

» ens förslag till införande av rapporteringsplikt för inhemska arrangemang och påpekade att förslaget skulle få mycket långtgående effekter på bland annat den lagstadgade tystnadsplikten för advokater. Genom förslaget skulle grundläggande rättsstatliga intressen som sekretess, klientlojalitet och oberoende gentemot staten elimineras, vilket är allvarligt. Att tvinga skatterådgivare, till exempel advokater, att anta rollen som angivare åt staten och i praktiken agera biträde åt Skatteverket kan inte accepteras. Ett genomförande av förslaget skulle få mycket långtgående negativa effekter på rättssäkerheten.

Ett annat remissyttrande som väl illustrerar vikten av Advokatsamfundet som remissinstans är yttrandet över betänkandet Slopad straffrabatt för unga myndiga ([SOU 2018:85 Slopad straffrabatt för unga myndiga](#) och [Advokatsamfundets remissyttrande R-2019/0492](#)). Advokatsamfundet avstyrkte förslaget om att slopa straffrabatten för unga myndiga i åldrarna 18–20 år, eftersom förslaget innebär ett synnerligen olämpligt avsteg från den i Sverige sedan länge rådande principen att unga myndiga bör särbehandlas i straffprocessen. Vad som var olyckligt i utredningen var också att man inte lämnat utrymme för analys av om det över huvud taget är lämpligt med ett avskaffande av särbehandlingen, utan att man begränsat utredningens arbete till hur en slopad straffrabatt skulle genomföras. Enligt Advokatsamfundets förmenande kunde därför inte beredningskravet för att genomföra en så pass genomgripande förändring av det gällande straffindringssystemet anses vara uppfyllt.

ETIKEN

Under 2019 gjordes färre disciplinmälningar till Advokatsamfundet än 2018. Att antalet disciplinmälningar blir färre, trots att antalet advokater blir fler, följer en långsiktig trend och har samband med att samfundet har gjort stora satsningar på advokatetik de senaste åren, som till exempel att höja inträdeskraven genom advokatexamen samt ställa krav på 18 timmars vidareutbildning varje år.

Hösten 2019 präglades också av en debatt i medierna kring advokatetiken och ett fåtal advokaters agerande i sociala medier samt vid förhandlingar i brottmålsprocessen. Advokatsamfundet har i anledning av

debatten bland annat tagit initiativ till en gemensam diskussion med åklagarväsendet och domstolarna om hur man gemensamt kan förbättra klimatet i rättsalen. Syftet med dialogen mellan de olika aktörerna i rättsalen är att se hur de handlingsregler som finns sedan tidigare om professionella aktörers uppträdande i rättsalen kan utvecklas ([Slutsatser från en arbetsgrupp om uppträdandet i rättsalen](#)).

Inom Advokatsamfundet pågår också ett arbete och en diskussion om hur man ska kommunicera etiken både till ledamöter och till allmänheten. En viktig framtidsfråga som höstens debatt också aktualiserade är hur förändringar i advokatbranschen, som till exempel frågan om AI och marknadsföring på sociala medier, ska förhålla sig till våra kärnvärden och vårt etiska regelverk framöver.

För att belysa vissa av de frågor som disciplinnämnden prövat under 2019 och som är av principiellt intresse vill jag nämna dels frågan om ersättning av omställningstid och dels publiceringar av advokater på sociala medier.

Vad gäller ersättning för omställningsersättning hade vissa advokater begärt ersättning för omställningstid under tid då annat fakturerbart arbete utförts, och nämnden fann i dessa fall att advokaterna hade brustit i omsorg vid utformningen av kostnadsräkningarna varvid dessa hade fått ett missvisande innehåll. De hade därigenom allvarligt åsidosatt god advokatsed. En domstol ska kunna utgå från att de upp-

gifter en advokat lämnar i en kostnadsräkning, som underlag för bedömningen av yrkat ersättningsanspråk, är korrekta, och advokaten har ansvar för det. Ersättning för omställningstid kan i vissa fall yrkas, men i allmänhet får en advokat förväntas ha sådan beredskap och organisation att annat arbete kan utföras då en förhandling ställts in eller kortats ned.

Under 2019 hade nämnden också att pröva flera ärenden hänförliga till sociala medier, och för att förstå på vilket sätt advokaternas ageranden stridit mot god advokatsed rekommenderas att de läses i sin helhet. ([Inlägg på Instagram. Erinran](#) och [Publicering på Instagram. Varning.](#))

Disciplinnämnden har i sina avgöranden bland annat hänvisat till den [policy för advokaters användning av sociala medier](#) som finns i vilken framgår bland annat följande: ”Advokaten ska vara förvissad om att hans eller hennes användande av sociala medier inte

En viktig framtidsfråga som höstens debatt också aktualiserade är hur förändringar i advokatbranschen, som till exempel frågan om AI och marknadsföring på sociala medier, ska förhålla sig till våra kärnvärden och vårt etiska regelverk framöver.

» negativt påverkar klienters eller allmänhetens förtroende för advokaten eller advokatkåren som helhet.” Till policyn hänvisar även det [vägledande uttalande angående överväganden vid advokaters användning av sociala medier i marknadsföringssyfte](#) som Advokatsamfundets styrelse antog i december 2019. De etiska regler vi har ska följas även vid användning av sociala medier.

AVSLUTANDE ORD

Det arbete med förnyelse samt tillvaratagande av ti-

digare erfarenheter som påbörjats under 2019 inom Advokatsamfundet kommer att präglade även nästkommande år. Vi kommer att arbeta vidare med alla de frågor som är angelägna för att förtroendet för advokatkåren upprätthålls. I ett skifte finns det utrymme att både förvalta och förnya. Det är ett jobb som har påbörjats och som fortsätter med allra största engagemang, det kan jag försäkra. 📺

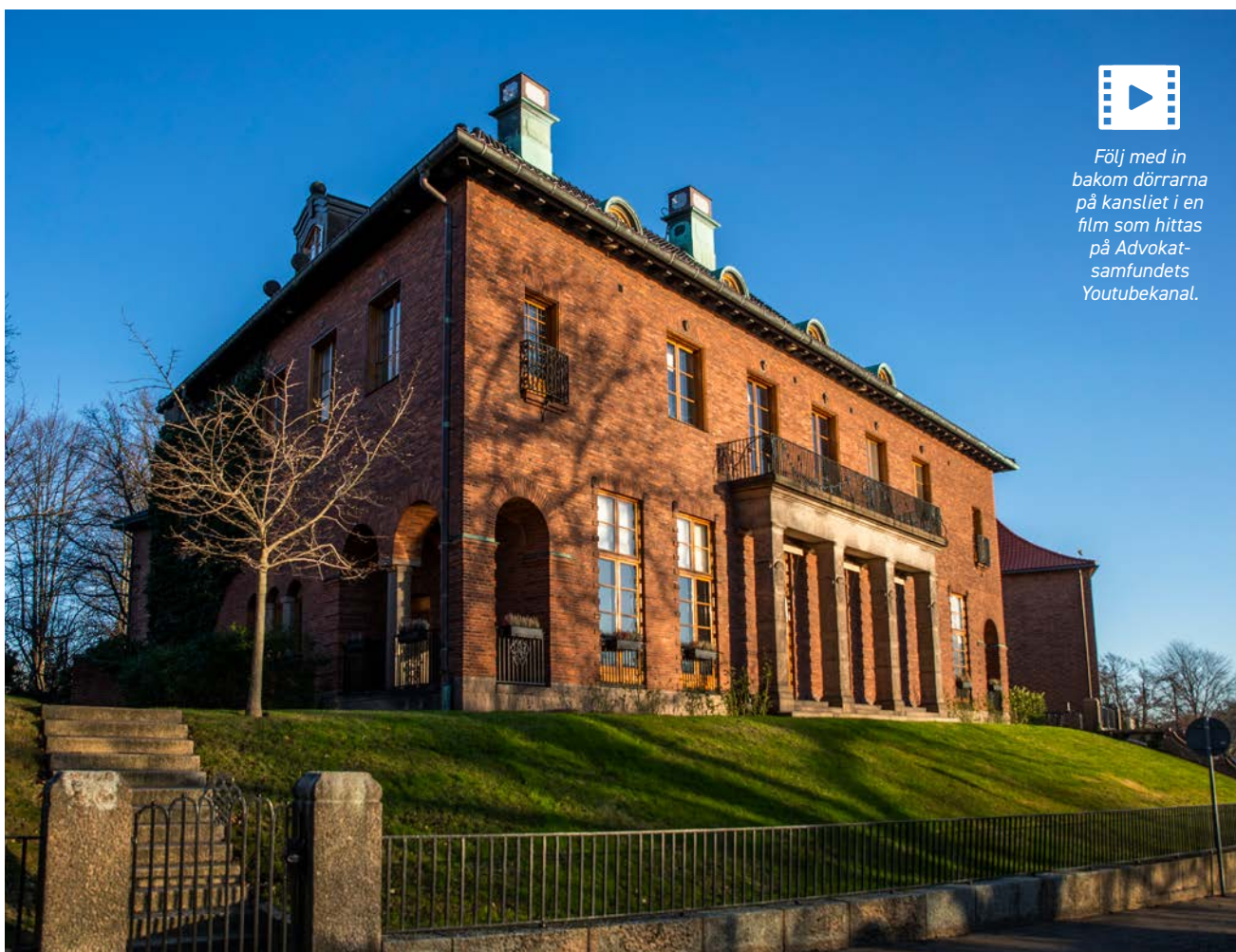

I en filmad intervju på Advokatsamfundets Youtubekanal svarar Mia Edwall Insulander bland annat på varför Advokatsamfundet behövs.

Följ med in bakom dörrarna på kansliet i en film som hittas på Advokatsamfundets Youtubekanal.

Detta är Sveriges advokatsamfund

ADVOKATSAMFUNDETS ÄNDAMÅL

Sveriges advokatsamfund är en privaträttslig sammanslutning, som bildades på enskilt initiativ 1887. Advokatsamfundet fick officiell status när den nya rättegångsbalken trädde i kraft 1948. När samfundet bildades hade det 38 ledamöter. Under de senaste dryga 20 åren har antalet ledamöter mer än fördubblats. I dag har Advokatsamfundet över 6 100 ledamöter.

Enligt stadgarna för Sveriges advokatsamfund har samfundet till ändamål

- att till främjandet av god rättsvård upprätthålla en rättlig och yrkesskicklig advokatkår,
- att följa rättsutvecklingen och verka för att samfundets erfarenheter kommer denna till godo,

- att tillvarata advokaternas allmänna yrkesintressen samt

- att verka för sammanhållning och samförstånd mellan advokaterna.

Advokatsamfundet har även getts en i viss mån offentligrättslig ställning, framför allt i fråga om den disciplinära verksamheten och inträden i samfundet. Advokatsamfundet anlitas också i stor omfattning som remissorgan och avger yttranden över i stort sett alla förslag till central lagstiftning. Dessutom deltar Advokatsamfundet i den offentliga debatten i ämnen som är särskilt angelägna för rättsutvecklingen.

» SÅ STYRS ADVOKATSAMFUNDETS VERKSAMHET

Advokatväsendet regleras i 8 kapitlet rättegångsbalken. Av 1 § framgår att det ska finnas ett allmänt advokatsamfund i Sverige och att samfundets stadgar fastställs av regeringen. Endast den som är ledamot av Advokatsamfundet får använda titeln advokat. Av rättegångsbalken framgår vidare att en advokat är skyldig att följa god advokatsed. Vad som är god advokatsed framgår av Vägledande regler om god advokatsed. God advokatsed är inte statisk, utan den förändras och utvecklas över tiden genom vägledande uttalanden av styrelsen och disciplinnämndens avgöranden.

Regleringen av Advokatsamfundet syftar till att trygga allmänhetens intresse av att kunna få rättsligt biträde av kvalificerade ombud som är oberoende och sätter klienten i det främsta rummet.

SÅ ORGANISERAS ADVOKATSAMFUNDET

Advokatsamfundet är geografiskt uppdelat i sju avdelningar: Mellersta, Norra, Södra, Västra och Östra avdelningarna, Stockholmsavdelningen och Utlandsavdelningen. Varje avdelning har en lokal verksamhet och en egen styrelse. Avdelningsstyrelserna lämnar yttranden till samfundets styrelse bland annat i ärenden som gäller ansökningar om inträde i samfundet. Samfundets ledamöter utövar sitt inflytande över Advokatsamfundet genom fullmäktige, som utses av avdelningarna.

Fullmäktige sammanträder en gång per år och väljer Advokatsamfundets styrelse. Styrelsen bestod vid utgången av 2019 av en ordförande, en vice ordförande samt arton andra ledamöter. Fullmäktige väljer också en ordförande, en vice ordförande och sex ledamöter till disciplinnämnden. De återstående tre ledamöterna av disciplinnämnden, de offentliga representanterna, utses av regeringen.

Advokatsamfundet har sitt kansli på Norra Djurgården i Stockholm. Kansliet leds av generalsekreteraren. I Advokatsamfundets hus finns även Juridiska biblioteket, som är ett av Sveriges främsta juridiska fackbibliotek med en boksamling på närmare 55 000 band. Biblioteket är öppet för alla som har avlagt examen vid juridiska fakulteter och för juridikstuderande.

På samfundets kansli finns även den redaktion tillika informationsavdelning som producerar Advokatsamfundets tidskrift Advokaten och driver samfundets webbplatser.

SÅ BEVILJAS INTRÄDE I ADVOKATSAMFUNDET

Kraven är höga på den som vill bli ledamot av Advokatsamfundet. För att bli advokat krävs en omfattande teoretisk och praktisk utbildning. Efter fyra och ett halvt års juridisk utbildning och juristexamen vid universitet krävs tre års juridiskt arbete. Under dessa tre år ska man ha arbetat som biträdande jurist vid en advokatbyrå eller ha drivit egen

juridisk byrå. Dessutom krävs att sökanden har avlagt advokatexamen för att inträde ska beviljas. Från den 1 januari 2016 ingår även en skriftlig examination i konstitutionell rätt som en obligatorisk del i advokatexamen.

SÅ FUNGERAR TILLSYVEN

En advokat är enligt rättegångsbalken skyldig att följa god advokatsed. I sin verksamhet är advokaten underkastad Advokatsamfundets och Justitiekanslerns tillsyn. Advokatsamfundets tillsyn utövas av samfundets disciplinnämnd. Ett disciplinärt ingripande kan leda till påföljderna uteslutning, varning med straffavgift på maximalt 50 000 kronor, varning utan straffavgift eller erinran.

ADVOKATSAMFUNDETS STYRELSE

Advokatsamfundets styrelse består sedan juli 2019 av en ordförande, en vice ordförande och 18 andra ledamöter. Styrelsen har sammanträtt elva gånger under 2019. Fem av dessa styrelsemöten har varit digitala. Styrelsemötena föregås vanligtvis av presidie möten, då ordföranden, vice ordföranden och generalsekreteraren biträdda av samfundets chefsjurist och styrelsens sekreterare förbereder det kommande mötet. Cirka åtta dagar före styrelsemötet görs handlingarna till de ärenden som ska behandlas på mötet tillgängliga för ledamöterna via en digital plattform. Styrelsen behandlar i regel ett hundratal ärenden per möte: inträdesärenden, utträdesärenden, disciplinärenden, frågor väckta i styrelsen, inkomna framställningar och remisser.

INTRÄDESÄRENDE 2019

Den 1 januari 2011 justerades Advokatsamfundets stadgar gällande tidskravet. Det året uppgick inträdesärendena till dryga 500. Därefter har antalet inträdesärenden uppgått till cirka 400 ärenden per år. Förklaringen till det allttjämt höga antalet inträdesärenden har varit det justerade tidskravet och att biträdande jurister har anställts i förhållandevis jämn takt. Under 2019 slutbehandlade styrelsen 438 ansökningar om inträde i samfundet (209 män och 229 kvinnor), vilket är det näst högsta antalet behandlade inträdesärenden sedan toppnoteringen 2011. Endast 2018 behandlades något fler inträdesansökningar (459). Av de ansökningar som behandlades 2019 bifölls 409 (jämfört med 431 föregående år). Grunden för avslag var i 20 fall att sökanden inte hade styrkt sin lämplighet samt i åtta fall att sökanden inte uppfyllde kravet på kvalifikationstid och att skäl för dispens från detta krav inte bedömdes föreliggande. I ett fall avsågs ansökan på grund av att sökanden inte genomgått den utbildning som krävs för att bli advokat i en stat inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz i enlighet med de krav som föreskrivs i rättegångsbalken och Advokatsamfundets stadgar.

På grund av att slutgiltiga statistikunderlag inte fanns tillgängliga vid pressläggningen av den tryckta verksamhetsberättelsen, skiljer sig de redovisade sifferuppgifterna marginellt åt mellan den tryckta och denna fullständiga digitala verksamhetsberättelse.

» LEDAMÖTER

Vid utgången av 2018 hade Advokatsamfundet 6 000 ledamöter. Under 2019 har antalet ledamöter ökat med 117 personer till sammanlagt 6 117 ledamöter (varav 5 459 är verksamma). Av det totala antalet ledamöter är 4 087 män och 2 030 kvinnor. Antalet ledamöter har ökat med 22 manliga ledamöter och 95 kvinnliga ledamöter.

Advokaternas fördelning på avdelningarna

	2019	2018	18-19
Stockholm	2 948	2 888	+ 60
Västra	1 025	1 004	+ 21
Södra	967	952	+ 15
Mellersta	474	450	+ 24
Östra	344	344	0
Norra	269	267	+ 2
Utland	90	95	- 5
Summa	6 117	6 000	+ 117

Antalet advokater fortsätter att öka i ungefär samma takt som förra året. Det är i Stockholm som den största tillväxten skett, men det kan också noteras att antalet advokater i Mellersta avdelningen ökat betydligt i jämförelse med de senaste åren.

BITRÄDANDE JURISTER*

Tillväxten bland biträdande jurister var under första halvan av 2010-talet lägre än den varit före år 2009. Under 2014-2018 ökade dock antalet biträdande jurister återigen. Under 2019 har antalet ökat med 106 till sammanlagt 2 561 biträdande jurister, varav 2 378 är verksamma. Tillväxttakten visar en tydlig minskning jämfört med de två föregående åren då antalet ökade med över 200 nya biträdande jurister per år. Antalet kvinnliga biträdande jurister ökade med 29 anställda medan antalet manliga biträdande jurister ökade med 77 anställda. Av det totala antalet biträdande jurister är 1 454 kvinnor och 1 107 män.

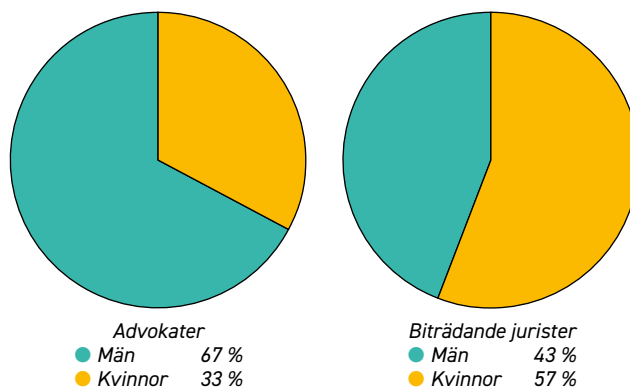
*I detta sammanhang avses här även trainees och konsulter.

Biträdande juristers fördelning på avdelningarna

	2019	2018	18-19
Stockholm	1 617	1 528	+ 89
Västra	350	342	+ 8
Södra	335	309	+ 26
Mellersta	103	113	- 10
Östra	85	82	+ 3
Norra	48	55	- 7
Utland	23	26	- 3
Summa	2 561	2 455	+ 106

EU-ADVOKATER

Vid utgången av 2019 fanns det 33 EU-advokater, alltså advokater verksamma i Sverige men auktoriserade i ett annat land, registrerade hos Advokatsamfundet. Av dessa är 19 män och 14 kvinnor. Det totala antalet EU-advokater har därmed minskat något under året (vid utgången av 2018 var det totala antalet EU-advokater 35, varav 20 män och 15 kvinnor).

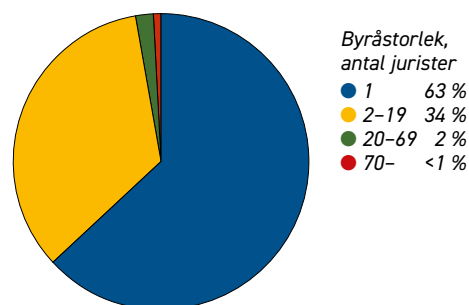
KVINNOR I YRKET

Andelen kvinnor i advokatyrket fortsätter att öka långsamt och uppgick vid utgången av 2019 till drygt 33 procent. Motsvarande siffra 2018 var drygt 32 procent. För fjortonde året i rad översteg dock antalet kvinnliga biträdande jurister antalet manliga. Andelen kvinnor bland de biträdande juristerna uppgick vid utgången av 2019 till knappt 57 procent, vilket innebär en viss minskning i förhållande till föregående år.

ÅLDERSFÖRDELNING

Av det totala antalet ledamöter är drygt 2 procent (133 av 6 117) i åldern 20-29 år, drygt 24 procent (1 485 av 6 117) i åldern 30-39 år, knappt 22 procent (1 344 av 6 117) i åldern 40-49 år, knappt 19 procent (1 154 av 6 117) i åldern 50-59 år, drygt 17 procent (1 049 av 6 117) i åldern 60-69 år och knappt 16 procent (952 av 6 117) över 70 år.

Av det totala antalet biträdande jurister är drygt 56 procent (1 439 av 2 561) i åldern 20-29 år, drygt 35 procent (900 av 2 561) i åldern 30-39 år, knappt 5 procent (121 av 2 561) i åldern 40-49 år, drygt 2 procent (59 av 2 561) i åldern 50-59 år, drygt 1 procent (31 av 2 561) i åldern 60-69 år samt knappt en halv procent (11 av 2 561) över 70 år.

BYRÅSTORLEK

Mindre advokatbyråer utgör den största andelen av landets byråer. Av landets totalt 1 988 advokatbyråer var 1 256 enmansbyråer, vilket motsvarar drygt 63 procent. Många av dessa har dock kontorsgemenskap med andra advokater. På 678 advokatbyråer fanns det mellan 2 och 19 jurister. Endast 14 advokatbyråer hade fler än 70 jurister. Dessa byråer sysselsätter emellertid drygt 16 procent av den verksamma advokatår och 36 procent av de verksamma biträdande juristerna.

Rollen som granskare kanske viktigare än någonsin

Med 2019 har inte bara ett år gått till ända utan ett decennium, 10-talet. Den lite längre horisonten föranleder några inledande reflexioner.

En första är tillväxten i kåren. Vid utgång-

en av det förra decenniet fanns det drygt 4 600 advokater och knappt 1 800 biträdande jurister. Nu, tio år senare, är motsvarande siffror över 6 100 advokater och cirka 2 500 biträdande jurister. Det är en rejäl ökning på vad som ändå är en ganska kort tid.

Under 10-talet har också andelen kvinnliga advokater ökat kraftigt. År 2009 utgjorde kvinnorna 22 procent av advokaterna; nu är andelen 33 procent. Och eftersom kvinnorna sedan länge är i majoritet bland biträdande jurister kommer andelen rimligen att ha ökat kraftigt även när det blir dags att summera det 20-tal som vi precis klivit in i.

En andra reflexion i det längre perspektivet är hur samhällsfrågor som

direkt berör oss som kår – särskilt brott och straff – kommit i fokus på ett helt annat sätt än i början av decenniet. I en Novus-undersökning från slutet av 2019 kommer lag och ordning på andra plats när de tillfrågade ombeds att ange vilken fråga de tycker är allra viktigast (efter invandring och integration). Så var det inte tio år tidigare. Den ökade fokuseringen på rättsfrågor är inte förvånande med tanke på hur den allra grövsta våldsbrottsligheten – skjutningar, sprängningar med mera – har utvecklats på senare år.

Iett läge där lag och ordning anses vara en av de viktigaste politiska frågorna, där regeringen är satt under stark press att komma tillrätta med den grövsta våldsbrottsligheten och där partier i opposition hävdar att det regeringen gör är för lite och för långsamt, är risken överhängande att lagändringar sker utan vederbörligt hänsynstagande till rättsäkerhet och andra rättsstatliga värden. I detta läge är Advokatsamfundets roll som granskare av förslag som läggs fram viktigare än den kanske någonsin varit. Denna uppgift blir helt central de när- »

Christer Danielsson

Ordförande

» maste två åren, när de olika punkterna i regeringens 34-punktsprogram ska omvandlas till lagändringar.

För att övergå från det längre perspektivet till att fokusera på vad som inträffat under 2019 var det för samfundet viktigaste som hände att vi fick en ny generalsekreterare, Mia Edwall Insulander. Hon tillträdde den 1 september. Hennes företrädare, Anne Ramberg, hade haft uppdraget i 20 år, och Mia är bara den sjunde i raden av generalsekreterare sedan tjänsten inrättades i mitten av 1930-talet. Jag omvaldes sommaren 2019 för en andra tvåårsperiod som styrelseordförande och ser mycket fram emot att under denna tid få arbeta tillsammans med Mia för att utveckla samfundet.

Under 2019 fick vi inte bara en ny generalsekreterare utan också en till stora delar ny huvudstyrelse. Faktum är att åtta av styrelsens tjugo ledamöter är nyvalda. Jag vet inte om det är unikt, men det måste vara sällsynt med en så stor förnyelse. Den innebär också en påtaglig förnyring. Medelåldern bland de åtta avgående ledamöterna var 55 år, medan de tillkommande åtta har en genomsnittlig ålder om 46 år. Dessutom är det nu åtta kvinnor (40 procent) i styrelsen jämfört med sex kvinnor (30 procent) i den avgående styrelsen. Också det är mycket välkommet.

För egen del tycker jag att det roligaste med ordförandeuppdraget är att komma ut och träffa ledamöter, och ur den synvinkeln var 2019 ett bra år. Under mars månad hade jag tillfälle att medverka vid samtliga avdelningars årsmöten, och därefter har jag besökt flera avdelningar ytterligare en gång för diskussioner med avdelningsstyrelserna. Det är inte bara nöjsamt utan nyttigt också. Eftersom jag arbetar i Stockholm och kansliet ligger där blir de dagliga kontakterna mest med Stockholmsadvokater, och perspektiven från Stockholm är inte alltid desamma som man möter bland kollegor ute i landet. För avdel-

ningarna tror jag också att det är viktigt att de märker att företrädare för samfundet centralt – kanske särskilt generalsekreteraren, vice ordföranden och ordföranden – är intresserade av deras verksamhet och anstränger sig för att förstå advokaternas vardag i hela landet (och i utlandet för de svenska advokater som är verksamma där).

**Framtiden då?
En mycket viktig
uppgift för
samfundet de
närmaste åren
tror jag blir att
tydliggöra för all-
mänheten vad som
skiljer en advokat
från en jurist på en
juristbyrå. Tyvärr
är det nog ganska
få som har klart för
sig de avsevärda
skillnader som
finns, på flera plan.**

Framtiden då? En mycket viktig uppgift för samfundet de närmaste åren tror jag blir att tydliggöra för allmänheten vad som skiljer en advokat från en jurist på en juristbyrå. Tyvärr är det nog ganska få som har klart för sig de avsevärda skillnader som finns, på flera plan. Här handlar det om allt från advokaters gedigna skolning (med advokatexamen, årlig vidareutbildning med mera) till betydelsen ur ett klientperspektiv av våra kärnvärden oberoende, lojalitet, tystnadsplikt och frånvaro av konflikter och till den trygghet som för klienten ligger i att en advokat alltid har en försäkring som träder in om något går riktigt snett. Att lyfta fram dessa skillnader kommer vi att ägna tid och resurser åt de närmaste åren, från såväl styrelsen som från generalsekreteraren och kansliet.

Ytterligare en viktig uppgift de närmaste åren blir att se vad samfundet kan göra för att sprida kunskaper om den allt snabbare ut-

vecklingen inom vad man brukar kalla legal tech, alltså olika huvudsakligen digitala hjälpmedel i vardagen. Samfundsinsatser här är förstås extra viktiga för alla de enmans- och mindre advokatbyråer som inte har tid och resurser att på egen hand följa med inom området. I det sammanhanget noterar jag att vår norska motsvarighet, Advokatforeningen, i höstas premiärrangerade en legal tech-mässa, något som att döma av rapporterna blev en succé. ¶

I en filmad intervju på Advokatsamfundets Youtubekanal svarar Christer Danielsson bland annat på vad han är mest nöjd med att ha uppnått som ordförande hittills.

Stående från vänster: Johan Sangborn (chefsjurist), Christina Malm, Klas Wennström, Kristoffer Ribbing, Rebecka Lewis, Karl Woschnagg, Åsa Erlandsson, Fredrik Ungerfält, Johanna Näslund, Magnus Nedstrand, Pia Brink, Erik Sjöman, Sait Umdi, Hannes Grufman (styrelsens sekreterare), Anna Ulfsdotter Forssell, Emil Andersson, Petter Hetta. Sittande från vänster: Maria Billing (f.d. chefsjurist), Sven A. Olsson, Mia Edwall Insulander (generalsekreterare), Christer Danielsson, Eva-Maj Mühlenbock, Jan-Mikael Bexhed.

ADVOKATSAMFUNDETS STYRELSE

Advokatsamfundets styrelse består sedan juli 2019 av en ordförande, en vice ordförande och 18 andra ledamöter. Styrelsen har sammanträtt elva gånger under 2019. Fem av dessa styrelsemöten har varit digitala. Styrelsemötena föregås vanligtvis av presidiummöten, då ordföranden, vice ordföranden och generalsekreteraren biträdda av samfundets chefsjurist och styrelsens sekreterare förbereder det kommande mötet. Cirka åtta dagar före styrelsemötet görs handlingarna till de ärenden som ska behandlas på mötet tillgängliga för ledamöterna via en digital plattform. Styrelsen behandlar i regel ett hundratal ärenden per möte: inträdesärenden, utträdesärenden, disciplinärenden, frågor väckta i styrelsen, inkomna framställningar och remisser.

STYRELSELEDAMÖTER

Christer Danielsson

Ordförande. F. 1961. Advokat 1997.
Advokatfirman Danielsson & Nyberg
Handelsbolag, Stockholm.

Eva-Maj Mühlenbock

Vice ordförande. F. 1959. Advokat 2003.
Cirio Advokatbyrå AB, Stockholm.

Emil Andersson

Ledamot. F. 1983. Advokat 2012.
Advokatfirman Delphi i Göteborg KB,
Göteborg.

Jan-Mikael Bexhed

Ledamot. F. 1954. Advokat 2010.
Calissendorff Swartling Advokatbyrå
KB, Stockholm.

Pia Brink

Ledamot. F. 1970. Advokat 2009.
Advokatfirman Sanner & Brink KB,
Kungsbacka.

Åsa Erlandsson

Ledamot. F. 1968. Advokat 2002.
Setterwalls Advokatbyrå AB,
Stockholm.

Anna Ulfsdotter Forsell

Ledamot. F. 1966. Advokat 2003.
Advokatfirman Ulfsdotter AB,
Stockholm.

Petter Hetta

Ledamot. F. 1963. Advokat 1997.
Advokatbyrån Kaiding Kommandit-
bolag, Umeå.

Rebecka Lewis

Ledamot. F. 1979. Advokat 2011.
Lewis Langley & Partners Advokat-
byrå HB, Stockholm.

Christina Malm

Ledamot. F. 1969. Advokat 1999.
Skill Advokater AB, Stockholm.

Magnus Nedstrand

Ledamot. F. 1960. Advokat 1991.
Advokatfirman Delphi i Östergötland
AB, Linköping.

Johanna Näslund

Ledamot. F. 1972. Advokat 2002.
Advokatfirman Lindahl KB, Örebro.

Sven A. Olsson

Ledamot. F. 1943. Advokat 1974.
Advokat Sven A Olsson AB, Helsing-
borg.

Kristoffer Ribbing

Ledamot. F. 1970. Advokat 2003.
A1 Advokater Kommanditbolag,
Stockholm.

Erik Sjöman

Ledamot. F. 1975. Advokat 2005.
Advokatfirman Vinge KB, Malmö.

Sait Umdi

Ledamot. F. 1980. Advokat 2015.
Umdi Advokatbyrå AB, Malmö.

Fredrik Ungerfält

Ledamot. F. 1960. Advokat 1997.
Litigate Lawfirm West Advokat AB,
Göteborg.

Klas Wennström

Ledamot. F. 1965. Advokat 1998.
Mannheimer Swartling Advokatbyrå
AB, Stockholm.

Karl Woschnagg

Ledamot. F. 1961. Advokat 2001.
HEUSSEN Rechtsanwaltsgesellschaft
mbH, Frankfurt am Main, Tyskland.

Silvia Ingolfsdottir Åkermark

Ledamot. F. 1976. Advokat 2017.
Brottsbyrån Advokaterna Åkermark
& Lodin AB, Stockholm.

Hannes Grufman

F. 1985. Styrelsens sekreterare.

Metoo och #medvilkenrätt – det viktiga arbetet har fortsatt

Alltsedan metoo-uppropet och det som framkom särskilt om juristbranschen inom ramen för #medvilkenrätt har Advokatsamfundet vidtagit en rad olika åtgärder.

Mer om åtgärderna som vidtogs under 2017–2018 finns att läsa i 2018 års verksamhetsberättelse, men de kan i kort-het sammanfattas på följande sätt.

- Advokatsamfundet publicerade omgående på sin hemsida ett välkomnande och erkännande till de kvinnor som trätt fram och berättat om sina upplevelser.

- Under november 2017 genomförde Advokatsamfundet en enkätundersökning, riktad till kvinnliga advokater och biträdande jurister, om deras utsatthet för sexuella trakasserier.

- I december 2017 tillsatte Advokatsamfundets styrelse en arbetsgrupp med uppdrag att arbeta vidare med de frågor som uppkommit till följd av undersökningens resultat.

- I januari 2018 antog Advokatsamfundets styrelse ett vägledande uttalande om motverkande av olika former av diskriminering och trakasserier.

- I april 2018 anordnade Advokatsamfundet ett seminarium i form av en ”öppen hearing” med workshops där frågor rörande #medvilkenrätt diskuterades. Vid detta möte bildades en referensgrupp bestående av yngre jurister, med uppgift att bistå styrelsen och arbetsgruppen.

- Advokatsamfundet erbjöd under 2018 och 2019 kostnadsfria kurser i genus och jämställdhet på arbetsplatsen.

Hannes Grufman

Kammarrättsassessor, jurist på Advokatsamfundets kansli

UPPFÖLJANDE UNDERSÖKNING

Under våren 2019 genomförde Advokatsamfundet, tillsammans med undersökningsföretaget Novus, en ny undersökning om sexuella trakasserier och kränkande särbehandling som uppföljning av den tidigare enkäten från 2017. Undersökningen gjordes med hjälp av webbintervjuer och riktades till samtliga advokater och biträdande jurister. Till skillnad från 2017 omfattade undersökningen denna gång både kvinnor och män »

och tog även sikte på kränkande särbehandling. Totalt svarade 2 407 advokater och biträdande jurister. Det innebär en svarsfrekvens på 32 procent.

Resultaten från undersökningen är i flera delar dystert läsning då 27 procent av de svarande, 41 procent av kvinnorna och 17 procent av männen, säger sig ha utsatts för kränkande särbehandling. 43 procent av dem som utsatts för kränkande särbehandling (12 procent av samtliga svarande) rapporterar att det skett under det senaste året. Vidare uppger 18 procent av de svarande, 35 procent av kvinnorna och 7 procent av männen, att de utsatts för sexuella trakasserier. 38 procent av dem som utsatts för sexuella trakasserier (7 procent av samtliga svarande) rapporterar att det skett under det senaste året. Samtidigt finns ljusglimtar i undersökningen som pekar på att upproppen #metoo och #medvilkenrätt lett till förändring. Närmare hälften av de svarande (42 procent), och över hälften av kvinnorna (51 procent) anser nämligen att det blivit lättare att tala om och säga ifrån mot kränkande särbehandling och sexuella trakasserier på arbetsplatsen efter upproppen. Närmare 40 procent av de svarande (34 procent av kvinnorna och 41 procent av männen) är också mycket eller ganska positiva till Advokatsamfundets hantering av diskussionerna i samband med upproppen.

ADVOKATSAMFUNDETS ARBETSGRUPP

Den arbetsgrupp som tillsattes av Advokatsamfundets styrelse 2017 med anledning av upproppen har under 2019 fortsatt sitt arbete med stöd av den referensgrupp

Samtidigt finns ljusglimtar i undersökningen som pekar på att upproppen #metoo och #medvilkenrätt lett till förändring. Närmare hälften av de svarande (42 procent), och över hälften av kvinnorna (51 procent) anser nämligen att det blivit lättare att tala om och säga ifrån mot kränkande särbehandling och sexuella trakasserier på arbetsplatsen efter upproppen.

som knutits till arbetsgruppen. Referensgruppen presenterade i oktober för Advokatsamfundets styrelse ett första utkast till åtgärdsförslag inriktat på hur bland annat kränkande särbehandling och sexuella trakasserier vid advokaters och biträdande juristers arbetsplatser kan motverkas. Styrelsen har beslutat om åtgärder för att säkerställa att advokatbyråer tillgodoser arbetsmiljölagens och diskrimineringslagens krav för att motverka kränkande särbehandling.

KOSTNADSFRIA STÖDSAMTAL

Genom Länsförsäkringar, som också ansvarar för Advokatsamfundets frivilliga sjukvårdsförsäkring, erbjuder samfundet sedan början av 2019 advokater och biträdande jurister kostnadsfria stödsamtal om problem på arbetsplatsen. Liksom stödsamtalen inom ramen för sjukvårdsförsäkringen besvaras även dessa samtal av SOS International. Samtalsstödet är tillgängligt dygnet runt och samtal besvaras som regel inom en minut. Ett särskilt telefonnummer finns på Advokatsamfundets webbplats efter inloggning. Den

som är i behov av stödet behöver inte gå via sin arbetsplats, utan kan själv ringa direkt. De kostnadsfria stödsamtalen omfattar som mest tre samtal à 45 minuter per ärende. Samtalen är anonyma. Syftet med satsningen är att under en försöksperiod erbjuda ett anonymt stöd till advokater och biträdande jurister samt undersöka behovet av ett samtalsstöd som är fristående från den egna arbetsplatsen. Advokatsamfundet förlängde under 2019 försöksperioden så att samtalsstödet finns tillgängligt även under 2020. ¶

Jämställdhetsprojekt som stöttar kvinnor i den professionella utvecklingen

HILDA

Hilda grundades vid ett möte på Advokatsamfundets kansli den 18 januari 2006 och fick sitt namn efter dagens namnsdagsbarn. Nätverket, som består av ett femtiotal kvinnor från olika delar av rättsväsendet, förvaltningen och advokat kåren, har till syfte att stödja kvinnor i deras professionella utveckling inom dessa verksamhetsområden.

Målet med Hilda är att skapa förutsättningar för kvinnor att utvecklas i respektive yrke och därmed öka antalet kvinnliga chefer och delägare. Under 2019 var omkring 50 kvinnor i ledande befattningar, så kallade Storhildor, knutna till nätverket. Ansvarig för Hildas olika projekt är styrelsens sekreterare, under 2019 Madeleine Galloni och Hannes Grufman.

SOFIA: MENTORPROGRAM SOM SKA GE INSIKT OM CHEFSROLLEN

Under 2019 pågick och avslutades den trettonde omgången av det individuella mentorprogrammet Sofia. Sofia är ett mentorprogram med korsvist utbyte mellan olika verksamheter som syftar till att ge deltagarna ökad insikt om vad chefsrollen innebär för kvinnor inom olika delar av advokat kåren, rättsväsendet och förvaltningen.

Målet med projektet är att öka motivationen för deltagarna att vilja bli chefer. Programmet fokuserar i huvudsak på mentorskap, men det finns även möjlighet till praktik som kan anpassas utifrån adeptens och mentorns förutsättningar. Mentoreorna är som regel medlemmar av Hilda, och alltså kvinnor i ledande positioner.

Även under 2019 var intresset för att delta i Sofia stort. Totalt medverkade 19 mentorer och lika många adepter i årets omgång av projektet. Av de 19 adepterna kom ungefär en tredjedel från advokatbyråer, en tredjedel från statlig förvaltning och myndigheter och en tredjedel från domstolar.

HILDARY: MÖTESPLATS OCH ERFARENHETSUTBYTE

Hildary startade som en lunchklubb, men har med åren också kommit att omfatta kvällsföreläsningar och andra mingelträffar. Syftet är fortsatt att vara en mötesplats för kvinnliga jurister, där de kan utbyta erfarenheter och stödja varandra. Liksom tidigare år har även under 2019 ett stort antal kvinnliga jurister deltagit i Hildary.

Hildaryträffar har under 2019 hållits i Stockholm, Malmö, Göteborg och Jönköping.

Bild från upptakten av den trettonde omgången av Hildas mentorprogram Sofia den 14 januari 2019.

Riksdagens talman Andreas Norlén inledningstalade på 2019 års Rakelkonferens den 2 april.

RAKEL: DET GODA LEDARSKAPET I FOKUS

Rakel är Advokatsamfundets och Hildas årliga konferens med syfte att inspirera kvinnor i rättsväsendet, advokatkåren och förvaltningen att bli chefer.

2019 års Rakelkonferens, den trettonde i ordningen, lockade närmare 250 deltagare till Grand Hôtel i Stockholm den 2 april. Inledningstalare var riksdagens talman Andreas Norlén, som talade under rubriken "Att leda KU och regeringsbildningen – politik och juridik i ett delvis nytt politiskt landskap".

Konferensen bjöd sedan på tre parallella seminarier ledda av Isabella Ramsay, advokat och delägare på Mannheimer Swartling Advokatbyrå; Ann-Marie Begler, generaldirektör och mottagare av utmärkelsen Årets Oxenstierna; samt Anna Dreber Almenberg, professor i nationalekonomi vid Handelshögskolan i Stockholm.

Efter seminarierna intervjuades Anne Ramberg på scen av Martin Wicklin, programledare för Söndagsintervjun i Sveriges Radio.

Rakelkonferensen avslutades med en överraskning för både intervjupersonen och publiken, när nätverket Hildas nyproducerade verksamhetsberättelse över de år som gått sedan starten år 2006 delades ut. Skriften presenterar Hildas historia och olika projekt i ord och bild. Den innehåller också en rad nyskrivna krönikor författade av medlemmar i Hilda och Ruben samt intervjuer med flera deltagare i Hildas olika projekt.

RUBEN: MENTORSKAP I GRUPP MED TEMATISKA DISKUSSIONER

Mentorskapsprojektet Ruben fortsatte under 2019 med den grupp mentorer och adepter som drog igång i september 2018 med temat Jämställdhet och god arbetsmiljö. 19 adepter och fyra mentorer deltog. Adepterna har indelade i två grupper fått möjlighet att föra strukturerade diskussioner på det aktuella temat, under ledning av en kvinnlig och manlig mentor. Som avslutning fick grupperna presentera varsitt dokument med "Dos and Don'ts" för hur jämställdhet och god arbetsmiljö kan främjas.

RAGNA: HILDAS WEBBPLATS

Sedan 2008 finns all information om Hilda och Hildas olika projekt samlade på Hildas webbplats. Här finns, förutom bakgrund, information om nätverket Hilda och de olika projekten, kalendarium och presentationer av Hildas medlemmar, också "Nyfiken på Hilda" – ett månatligt personligt porträtt av någon av Hildas medlemmar. På hemsidan finns också en presentation av de män i ledande positioner inom rättsväsendet, förvaltningen och advokatkåren som ingår i Ruben och som vill stödja unga kvinnliga jurister som ingår i Ruben och som vill webbplatsen kan intresserade anmäla intresse för Hildas olika projekt, däribland Hildary.

Möten för inspiration och erfarenhetsutbyte

Hildary och Advokat i framtiden fortsatte att arrangera uppskattade lunchseminarier under 2019. Advokat i framtiden är ett forum för biträdande jurister och yngre advokater. Målet med projektet är att skapa möjligheter för dem att på olika sätt stärka sitt engagemang och därmed sitt inflytande i Advokatsamfundet. Ansvarig för Advokat i framtiden var under året Advokatsamfundets chefsjurist Maria Billing.

LISA FLOWER: SUBTILA KÄNSLOUTTRYCK DOMINERAR I RÄTTSSALEN

Vissa känslor är generellt olämpliga att visa i en rättsal, som förvåning och irritation. Andra är mer passande. Men alla känslor bör uttryckas subtilt, för att inte advokaten ska drabbas av direkta eller indirekta sanktioner från domaren.

Det berättade Lisa Flower, som föreläste vid Hildarys och Advokat i framtidens lunchseminarium i Stockholm den 23 januari. Lisa Flower är verksam vid sociologiska institutionen vid Lunds universitet. I oktober 2018 disputerade hon med sin avhandling "Lojalitetsarbete: Försvarsadvokaters emotionella samspel i svenska rättsalar". Studien bygger på observationer vid mer än 50 rättegångar i brottmål och intervjuer med 18 försvarsadvokater.

MOA LIDÉN OM OSKYLDIGT DÖMDA

Den 6 mars bjöd Hildary tillsammans med Advokat i framtiden in till en kvällsföreläsning i Advokatsamfundets lokaler i Stockholm. Föreläsare var Moa Lidén, som är universitetsadjunkt och doktor i allmän rättslära vid juridiska institutionen, Uppsala universitet. Hon presenterade slutsatserna i den avhandling hon disputerade på i september 2018: Confirmation Bias in Criminal Cases.

Confirmation bias syftar på tendensen att leta efter eller lägga större vikt vid argument och bevis som ger stöd för och bekräftar en befintlig uppfattning. Moa Lidéns avhandling sätter särskilt fokus på felkällor i svenska polisens, åklagares och domares beslutsfattande inom ramen för brottmålsprocessen. I sin forskning har Moa Lidén utifrån statistiska beräkningar konstaterat att det sannolikt finns fler som är felaktigt dömda i Sverige än de som beviljas resning.

CHRISTINA BJÖRKLUND OM ATT LEDA EN KULTURINSTITUTION

Göteborgsoperans vd Christina Björklund talade vid ett Hildaryseminarium i Göteborg den 7 november om sin syn på ledarskap för en mångfasetterad verksamhet i en föränderlig värld. Christina Björklund har lång erfarenhet av att leda komplexa organisationer, bland annat som vd och koncernchef för Hallpressen AB. Hon är ledamot i SVT:s styrelse och vice ordförande för branschorganisationen Svensk Scenkonst.

I Göteborg hölls också lunchseminarium den 28 mars med styrelseproffset Malin Persson samt den 16 september 2019 med Sofia Appelgren Erkan, grundare av det sociala företaget Mitt Liv.

MARIA HYCKENBERG OM KARRIÄREN

I Jönköping hölls den 14 maj ett Hildaryseminarium där skattejuristen Maria Hyckenberg talade om sin karriär. Seminariet samlade 35 personer. Hilda i Jönköping bjöd också på ett glöggmingel med jämställdhetsquiz den 27 november. 34 personer närvarade.

De vägledande reglerna om god advokatsed gäller även på nätet

Jag ska inleda årets rapport från livet i disciplinnämnden med lite statistik. Under 2019 kom det in 456 anmälningar mot 478 under 2018. En liten minskning således. Från styrelsen fick nämnden under 2019 ta emot 53 ärenden mot 37 under 2018. I den delen såldes en väsentlig ökning. De ärenden som kommer från styrelsen är sådana där det inte finns någon saklegitimerad anmälare. Ärendena från styrelsen behandlas av nämnden i plenum direkt utan att först ha passerat någon av prövningsavdelningarna.

Nämnden i plenum behandlade 196 ärenden under 2019 mot 193 under 2018. I fyra ärenden kallades de ifrågavarande advokaterna att personligen inställa sig inför nämnden. Det innebär att nämnden vid en föregående behandling kommit fram till att påföljden skulle kunna bli utslutning av advokaten ur samfundet. Ingen av de advokater som kallades till personlig inställelse blev emellertid utsluten. I stället blev påföljden i samtliga fall varning med högsta möjliga straffavgift. Prövningsavdelningarna behandlade 440 ärenden under 2019. Av dessa hänsköts 128 till nämnden i plenum medan resteran-

de 312 ansågs inte föranleda någon åtgärd mot den anmälda advokaten.

Den som vill ha en mera detaljerad information om de ärenden som nämnden behandlade under 2019 kan med fördel läsa den mycket matnyttiga publikationen "Disciplinnämndens verksamhet 2019" som framställts av nämndens sekreterare, jur. kand. Sofia Rahm. Och den som önskar veta mer om disciplinnämnden och hur arbetet närmare går till i nämnden, kan jag hänvisa till min redogörelse i ämnet i den tryckta versionen av årets verksamhetsberättelse.

Börje Samuelsson

Ordförande i disciplinnämnden

Finns det då något i verkligheten bakom siffrorna ovan, som kan vara värt att lyfta fram? Knappast något som kan betecknas som dramatiskt. Men det är fortfarande ett gott råd till den advokat som har som mål med sin verksamhet att inte hamna i disciplinnämnden, att avstå från uppdrag som boutredningsman och bodelningsförrättare. I vart fall under de 12 år som jag har arbetat i nämnden, har dessa, och kringliggande, typer av uppdrag, varit vanligt förekommande. Jag tycker dock inte att detta framstår som särskilt anmärkningsvärt. Om en boutredningsman har att hantera »

» ett dödsbo med sju delägare, som i olika konstellationer är – försiktigt uttryckt – fientligt inställda till varandra, är det nog ofta oundvikligt att någon, och ibland flera fast av olika skäl, vänder sig till nämnden med påståenden om att boutredningsmannen har gjort sig skyldig till olika former av illdåd. De ärenden i denna kategori som leder till påföljd för advokaten avser ofta det som inom nämnden lite slarvigt betecknas som ”såsning”, det vill säga nämnden anser att advokaten inte har handlagt sitt uppdrag med tillbörlig skyndsamhet.

Vidare förtjänar det att nämnas att antalet ärenden där anmärkningar framstälts mot advokater för deras hantering av uppdrag i asylärenden har minskat väsentligt. Detta hänger rimligen samman med den motsvarande minskningen av antalet asylärenden, särskilt jämfört med hur situationen var hösten 2015. Många advokater hade därefter ett så stort antal asylärenden samtidigt att det knappast var möjligt att hantera alla på ett advokatetiskt acceptabelt sätt.

En kategori ärenden som under alla år har förekommit då och då, men som jag nog tycker mig se har blivit mer frekventa, gäller offentliga försvarare som, oftast av åklagare eller polis, anmäls med påstående om att advokaten har medverkat till så kallat restriktionsbrott. Situationen har då varit den att klienten har varit häktad med restriktioner och att advokaten genom olika ageranden har medverkat till att klienten har kunnat bryta mot restriktionerna. Nämnden

ser mycket allvarligt på den typen av brott mot god advokatsed framför allt därför att ett sådant agerande från advokatens sida skulle kunna äventyra det för klienten omistliga så kallade enrumsprivilegiet.

Jag nöjer mig med att konstatera det jag också konstaterat i andra sammanhang, nämligen att vi advokater vid olika aktiviteter på olika former av sociala medier har att iaktta precis samma regler, och då främst de vägledande reglerna om god advokatsed, som vi gör i alla andra sammanhang.

Den sista särskilda kategori av ärenden som jag tycker bör nämnas är de som gäller advokaters närvaro på sociala medier. Hithörande frågor har på senare tid varit föremål för en ganska omfattande debatt och diskussion både inom samfundet och utanför samfundet. Nämnden har också behandlat ett antal ärenden där advokater har fällts för att deras agerande har bedömts stå i strid med de vägledande reglerna om god advokatsed. Det skulle naturligtvis föra för långt att här föra diskussionen vidare. Jag nöjer mig med att konstatera det jag också konstaterat i andra sammanhang, nämligen att vi advokater vid olika aktiviteter på olika former av sociala medier har att iaktta precis samma regler, och då främst de vägledande reglerna om god advokatsed, som vi gör i alla andra sammanhang. Regelverket upphör alltså inte att gälla när vi tar steget ut på nätet. Och jag vill gärna tillägga att jag anser att de vägledande reglerna om god advokatsed

innehåller bra och fullt tillräckliga instrument för nämndens behandling av enskilda konkreta ärenden av denna typ. ¶

I en filmad intervju på Advokatsamfundets Youtubekanal svarar Börje Samuelsson bland annat på om det advokatetiska regelverket håller i tider då samhället förändras snabbt.

KORT OM DISCIPLINNÄMNDEN

Alla advokater ska i sin verksamhet iaktta god advokatsed. Vad som är god advokatsed avgörs av Advokatsamfundets disciplinnämnd och av dess styrelse. Utifrån disciplinnämndens beslut har vägledande regler om god advokatsed utveckats. I reglerna behandlas bland annat vilka skyldigheter och rättigheter en advokat har i förhållande till sin klient och till sin klients motpart. Om disciplinnämnden anser att en advokat har brutit mot god advokatsed, kan nämnden besluta att tilldela advokaten en disciplinär påföljd.

Påföljderna är erinran, varning (som kan kombineras med en straffavgift om högst 50 000 kronor) och i de allvarligaste fallen uteslutning. Disciplinnämnden har även möjlighet att enbart göra ett uttalande.

Disciplinnämnden består av elva ledamöter varav tre utses av regeringen (offentliga representanter). Nämnden är indelad i tre prövningsavdelningar. Justitiekanslern, som utövar tillsyn över Advokatsamfundet, kan i vissa fall begära om- eller överprövning av beslut av nämnden. En advokat som har uteslutits ur samfundet kan överklaga beslutet till Högsta domstolen.

Generalsekreteraren deltar regelbundet vid disciplinnämndens möten.

Stående från vänster: Anna Steén, Per Westerberg, Charlotta Falkman, Polyana Jensell, Biörn Riese, Leif Ljungholm, Sofia Rahm (disciplinnämndens sekreterare), Silvia Lim (föredragande i disciplinnämnden), Barbro Holmberg, Stefan Strömberg, Magnus Wallander. Sittande från vänster: Staffan Bergqvist, Börje Samuelsson, Mia Edwall Insulander (generalsekreterare).

DISCIPLINNÄMNDENS SAMMANSÄTTNING 2019

Börje Samuelsson

Ordförande. F. 1952, Advokat 1985.
Advokaterna Peyron KB, Helsingborg.

Leif Ljungholm

Vice ordförande. F. 1945, Advokat
1977. Ljungholm & Boström Advokater
AB, Malmö.

Staffan Bergqvist

Ledamot. F. 1965. Advokat 1997.
Advokatgruppen i Stockholm AB,
Stockholm.

Charlotta Falkman

Ledamot. F. 1969. Advokat 2000.
Gernandt & Danielsson Advokatbyrå
KB, Stockholm.

Polyana Jensell

Ledamot. F. 1969. Advokat 2011.
Advokatbyrån Urgell AB, Göteborg.

Biörn Riese

Ledamot. F. 1953. Advokat 1985.
Jurie Advokat AB, Stockholm.

Anna Steén

Ledamot. F. 1972. Advokat 2001.
Advokatbyrån Sigeman & Co AB,
Malmö.

Magnus Wallander

Ledamot. F. 1952. Advokat 1982.
Magnus Wallander Advokat AB,
Bromma.

Barbro Holmberg

Offentlig representant. F. 1952.
Stockholm.

Stefan Strömberg

Offentlig representant. F. 1950.
Täby.

Per Westerberg

Offentlig representant. F. 1951.
Nyköping.

Sofia Rahm

Disciplinnämndens sekreterare.
F. 1973.

DISCIPLINVERKSAMHETEN 2019

Advokatsamfundets disciplinnämnd tog emot 456 anmälningar mot advokater under 2019. Det är 5 procent fler än under 2018; under samma tid ökade antalet advokater med drygt 2 procent. Advokatsamfundets styrelse tog också upp 53 disciplinärenden på initiativ av generalsekreteraren under 2019.

I ett längre perspektiv är trenden att disciplinanmälningarna blir färre, trots att Sveriges advokatkår växer

kraftigt. År 2000 kom 604 anmälningar in till disciplinnämnden, mot 456 anmälningar under 2019. Det innebär att antalet anmälningar under den tiden har minskat med 25 procent, trots att advokaterna har blivit 73 procent fler – från 3 535 advokater år 2000 till 6 117 advokater år 2019.

Totalt 636 ärenden behandlades inom disciplinnämnden under 2019. De flesta av ärendena avgjordes av

någon av de tre prövningsavdelningar som finns inom disciplinnämnden. Disciplinnämnden i plenum avgjorde totalt 196 ärenden under 2019. Av dem ledde 129 ärenden till att advokaten fick en påföljd. I de flesta fall (75) blev påföljden för advokaten en erinran. Men 26 advokater fick varningar, och 28 advokater fick den näst strängaste påföljden, varning med straffavgift. Under 2019 uteslöts inte någon advokat ur Advokatsamfundet.

En effektiv tillsyn av advokatbyråer 2019

Advokatsamfundet har sedan början av 2016 bedrivit ett systemiserat proaktivt tillsynsarbete över advokater och advokatbyråer i syfte att säkerställa regelefterlevnad avseende såväl lag som advokatetiska regler. Detta tillsynsarbete har fortsatt även under 2019.

Tillsynsarbetet har utförts genom att Advokatsamfundet har tillställt

advokatbyråerna en granskningsrapport och ombett dem att besvara ett antal frågor avseende hur advokatbyråernas organisation förhåller sig till gällande rätt och det advokatetiska regelverket (se cirkulär nr 28/2015). Frågorna har kategoriserats under följande områden:

- Allmän organisation av advokatbyrå
- Informationssäkerhet
- Klientmedel med mera
- Ansvarsförsäkringar
- Intressekonflikter
- Obligatorisk fortbildning
- Särskilda frågor om motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism
- Insiderinformation
- Uppgifter om advokattjänster
- EU-advokater
- Övrigt

Granskningen har genomförts i olika omgångar där 25 advokatbyråer vid varje omgång har ombetts besvara de frågor som ställs i granskningsrapporten. Svaren har därefter sammanställts och analyserats. I de fall där det har bedömts finnas behov av kompletterande uppgifter eller där brister har ansetts föreligga, har en dialog inletts med dessa byråer för att på bästa sätt åtgärda förhållandena.

Tillsynsarbetet inleddes under 2016 med en granskning av de största byråerna och har sedan systematiskt fortsatt i storleksordning med den långsiktiga målsättningen att alla advokatbyråer ska komma att omfattas av granskningen. Fram till slutet av 2019 har totalt 225 av landets advokatbyråer underställts denna proaktiva tillsyn. Totalt har därmed 5 338 jurister, varav 3 166 advokater och 2 172 biträdande jurister om-

fattats av Advokatsamfundets tillsynsåtgärder. Arbetet är en viktig del av Advokatsamfundets tillsyn över advokatbyråers efterlevnad av regelverket angående åtgärder för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. Inom ramen för tillsynsarbetet har vissa brister avseende de krav som uppställs enligt penningtvättslagstiftningen identifierats hos en del av advokatbyråerna, varefter åtgärder har vidtagits för att avhjälpa dessa. Tillsynsarbetet har därigenom resulterat i att advokatbyråerna har åtgärdat konstaterade brister, kompletterat sin administration eller infört nya rutiner som uppfyller de krav som ställs enligt lagstiftning och advokatetiska regler.

Vissa brister har även överlag kunnat konstateras exempelvis i fråga om intressekonfliktskontroll, informationssäkerhet och uppgifter angående tillhandahållna tjänster. I flera fall har de uppgiftslämnande advokatbyråerna genom besvarande av frågorna i granskningsrapporten själva identifierat brister och på eget initiativ åtgärdat dessa i samband med uppgiftslämnningen.

Den proaktiva tillskrivningen fyller en betydelsefull funktion för genomgång av advokatverksamhetens organisation och kontroll att advokatbyråernas bolagsstruktur är förenlig med god advokatsed, att eventuella samarbeten är korrekt registrerade i Advokatsamfundets matrikel samt att identifiera eventuella behov av dispens. Den dialog som förts mellan advokatbyråerna och kansliet har gett god effekt och inneburit att syftet med tillsynen har kunnat uppnås, det vill säga att säkerställa regelefterlevnad avseende såväl lag som advokatetiska regler. Det har även gett Advokatsamfundet en bra möjlighet att stödja advokatbyråerna och de enskilda ledamöterna i deras verksamhet och på så vis bidra till att upprätthålla en hög kompetensnivå på landets advokatbyråer.

Resultatet av granskningen har överlag varit positivt, och det kan konstateras att de tillskrivna advokatbyråerna till övervägande del har en god efterlevnad av lag och advokatetiska regler samt andra krav som uppställs på verksamheten.

Tillsynsarbetet kommer att fortsätta under 2020.

JOHAN SANGBORN

Chefsjurist och ansvarig för den proaktiva tillsynen

Alltjämt ett mycket begränsat antal ärenden

Advokatsamfundets konsumenttvistnämnd (KTN) inrättades den 1 januari 2016 och har således funnits i fyra år. Nämnden erbjuder ett smidigt och kostnadseffektivt sätt för en konsument att få en tvist prövad med en advokat eller advokatbyrå om en tjänst som advokaten eller advokatbyrån tillhandahållit konsumenten. Ansökningsavgiften som konsumenten har att erlagga är endast 100 kr och nämndens beslut ska enligt huvudregeln meddelas inom 90 dagar efter att ärendet är komplett.

Tvister angående arvodesersättningar till advokater eller till andra jurister på advokatbyråer har alltid varit mycket sällan för att inte säga nästan aldrig förekommande vid de allmänna domstolarna. Det är därför inte ägnat att förvåna att antalet ärenden hos KTN har varit tämligen få under samtliga år som nämnden har funnits. Under det första verksamhetsåret var antalet ärenden endast 41 stycken. Året därpå ökade antalet inkomna ärenden markant till 70 stycken för att för år 2018 ligga på ungefär samma nivå med 74 stycken. En svag ökning har därefter ägt rum under år 2019,

då antalet inkomna ärenden uppgått till 80 stycken. Alltjämt är det således fråga om ett mycket begränsat antal ärenden som kommer in till KTN och detta särskilt satt i förhållande till den enorma mängd arvodesräkningar som under ett år ställs ut av Sveriges advokatbyråer. Om vad detta beror på har nämnden inte någon särskild uppfattning, men det kan antagas att en bidragande orsak till att det är få tvister som hamnar hos nämnden är att nämnden inte prövar ett ärende om konsumenten inte har försökt att uppnå en samförståndslösning med advokaten och att därför ett inte ringa antal tvister angående ersättningsanspråk har bilagts genom att konsumenten och advokaten/advokatbyrån har kommit överens. Den huvudsakliga orsaken till att ärendena är få torde dock vara att konsumenten som regel är nöjd med det arbete som utförts och finner arvodesanspråket skäligt, vilket det ringa antalet arvodesmål vid domstolarna innan KTN inrättades får anses vittna om.

Göran Nilsson

Ordförande
Advokatsamfundets
konsumenttvistnämnd

Sammanlagt har KTN under det gångna året avgjort 64 ärenden, vilket är en minskning jämfört med år 2018, då 84 ärenden avgjordes. I 19 ärenden har konsumenten fått fullt bifall eller delvis bifall till sitt yrkande och i 28 ärenden har konsumenten fått avslag på sitt yrkande. Tio ärenden har avvisats med stöd av 61 § stadgar för Sve- »

» riges advokatsamfund; bland annat tre ärenden inkomna senare än ett år efter att konsumenten skriftligen framställt klagomål till advokaten och ett ärende, eftersom tvisten aktualiserade rätts- eller bevisfrågor som inte lämpade sig för nämndens arbetsformer. Sju ärenden har avskrivits efter återkallelse och några ärenden har avvisats på kanslinivå bland annat på grund av uteblivna begärda kompletteringar.

Samtliga beslut har varit enhälliga och fattats inom föreskriven tid; enligt 62 § i stadgar för Sveriges advokatsamfund vad gäller avvisning inom tre veckor från det att ärendet togs emot och enligt 65 § i stadgarna vad gäller beslut i sak inom 90 dagar från det att ärendet var färdigt för beslut.

Det arvode som en advokat debiterar ska vara skäligt, vilket framgår av punkt 4.1.1 i Sveriges advokatsamfunds vägledande regler om god advokatsed. Regeln ska inte uppfattas på sådant sätt att den utgör hinder mot en advokats frihet att med viss marginal bestämma sitt arvode. Det är dock advokaten som har bevisbördan för att det begärda arvodet är skäligt. I flera fall har KTN bedömt att begärt arvode inte har varit skäligt, eftersom advokaten redovisat knapphändiga uppgifter om vad som förekommit vid utförandet av uppdraget och då advokaten inte bemödat sig om att fullt ut bemöta konsumentens invändningar.

KTN har i ett ärende konstaterat att det inte finns något absolut hinder mot att avtala om ett fast arvode för ett advokatuppdrag, men att advokaten däremot inte bör ingå ett avtal om fast arvode innan ärendets omfattning och svårighetsgrad kan överblickas. Ett avtal om fast arvode innebär inte att regeln om skäligt arvode sätts ur spel utan har närmast karaktären av ett avtal om takpris. I det angiv-

Ett stort antal ärenden har rört arvodet åt advokater i bodelnings- och vårdnadsärenden. Det är ärenden i vilket det är en grannlaga uppgift att bedöma vad som är skäligt arvode, vilket advokaten har att bevisa.

na ärendet fann KTN att ett avtal om fast pris om 100 000 kr i ett ärende om arbets- och uppehållstillstånd var uppenbart oskäligt och satte ner det begärda arvodet till 15 000 kr. Advokaten begärde omprövning av beslutet, men hade ingen framgång. Sammanlagt har under året i tre ärenden beslut omprövats, varvid det tidigare fattade beslutet har ändrats i ett ärende.

Ett stort antal ärenden har rört arvodet åt advokater i bodelnings- och vårdnadsärenden. Det är ärenden i vilket det är en grannlaga uppgift att bedöma vad som är skäligt arvode, vilket advokaten har att bevisa. Arvodesanspråken har inte sällan

varit betydande och bottnat i att konsumenten krävt åtgärder som varit kostnadsdrivande. Som regel har advokatens arbetsredogörelse varit utförlig och anspråket därmed kunnat bedömas som skäligt. I ett ärende sattes dock arvodet ner, då det inte bedömdes som skäligt eftersom dröjsmål med ärendets avslutande till viss mån kunde läggas advokaten till last.

Inågra ärenden har KTN haft att bedöma påståenden av konsumenten om att fast pris har överenskommit, något som konsumenten har bevisbördan för. KTN har också i flera ärenden haft att pröva om advokaten har varit tydlig med att informera om vad som gällt beträffande förutsättningar för rättskydd eller rättshjälp. En advokats undersökningsplikt när det gäller möjlighet till rättskydd eller rättshjälp har av KTN bedömts vara omfattande.

KTN har haft ett sammanträde schemalagt varje månad. Beroende på det förhållandevis ringa antalet ärenden har två sammanträden ställts in. Nämnden har således haft tio sammanträden. Sammanträdena har varit väl förberedda med av kansliet skrivna utförligt motiverade förslag till beslut, emellanåt med alternativa förslag. ¶

Återigen sattes nytt rekord

Utbildningsverksamheten fortsatte under 2019 den uppåtgående trend som pågått sedan 2015 och satte därmed nya rekord. Under året genomförde Advokatakademien totalt 164 utbildningstillfällen med 5 365 deltagare. Motsvarande siffror för 2018 var 157 utbildningstillfällen respektive 4 800 deltagare, vilket var de ditintills högsta nivåerna.

Inom Advokatakademien samlas sedan 2017 alla samfundets obligatoriska kurser och examinationer för den som ska bli advokat liksom ett omfattande fortbildningsprogram för advokater, biträdande jurister och andra anställda på advokatbyrå.

Utbildningsverksamheten har ökat under de senaste fem åren i takt med nya fortbildningskurser – i synnerhet så kallade meriterande kurser – en ökning som har accelererat sedan Advokatakademien lanserades med ett breddat kursutbud och ny webbplats. Därtill har en högkonjunktur (som under andra halvan av 2019 börjat visa tecken på avmattning) under flera år bidragit till allt fler deltagare på de förberedande advokatkurserna, till följd av ett stort antal nyanställda biträdande jurister på landets advokatbyråer.

Ett ökande antal kurser arrangeras på flera håll i landet, utöver Stockholm, både vad gäller fortbildningen och advokatkurserna. Det är en satsning från Advokatakademien sedan några år som under 2019 blivit än tydligare. Mer om detta nedan.

ADVOKATKURSER OCH EXAMEN - ÖKNING OCH NYA KURSORTER

Antalet deltagare på advokatkurserna (delkurs 1-3) ökade markant från 1 612 föregående år till 1 976. Omfattningen av advokatkurserna har ökat varje år sedan 2016 i takt med högkonjunkturen, och 2019 innebar den högsta nivån någonsin, både vad gäller antal deltagare (1 976) och antal kurstillfällen (70). Som jämförelse har en liknande ökning vad gäller advokatkurserna skett en gång tidigare, nämligen 2010-2011 i samband med det då nya treårskravet.

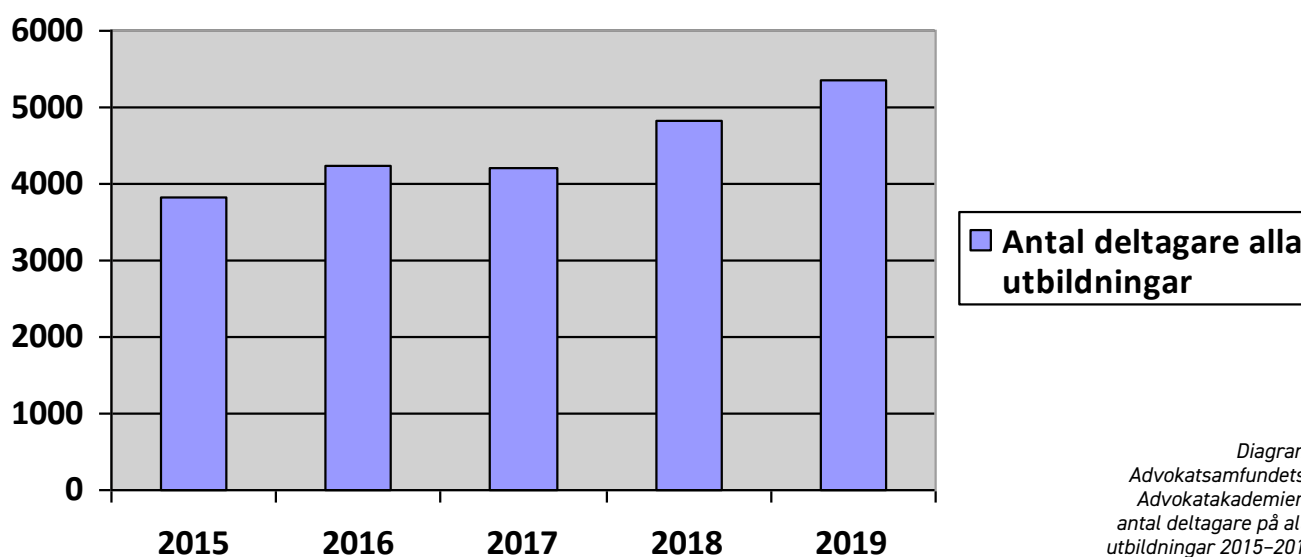
Advokatkurserna genomfördes under 2019 för första gången utanför Stockholm: i västra och södra Sverige (på Falkenberg Strandbad respektive Ystad Saltsjöbad), vilket var mycket uppskattat av kursdeltagarna. Det innebär att advokatkurserna nu genomförs på tre ställen i landet: förutom de två nämnda även på Fågelbrohus Hotell på Wärmdö, där flertalet av advokatkurserna äger rum.

Antalet examinander på den muntliga examen i advokatetik var i stort sett oförändrat, 464 jämfört med 467 året innan, fördelade på åtta examenstillfällen. Av dessa var 259 kvinnor och 205 män, jämfört med 243 kvinnor och 224 män året innan. Av årets 464 examinander underkändes 52 personer, varav 25 kvinnor och 27 män. Motsvarande siffror 2018 var 44 underkända, varav 22 kvinnor och 22 män. Tre underkända examinander överklagade beslutet, men utbildningsnämnden biföll inte något av dessa överklaganden. Under året skrev 605 personer den med delkurs 3 sammanhörande examen i konstitutionell rätt, en markant ökning från 477 personer året innan.

Jonas Olbe
Utbildningschef

» FORTBILDNING

Advokatakademin genomförde sammanlagt 86 fortbildningskurser och konferenser – varav 34 kostnadsfria – med sammanlagt 2 924 deltagare. Det var en kraftig ökning jämfört med föregående år både vad gäller antalet kurstillfällen (74 stycken år 2018) och antalet deltagare i dessa kategorier (2 281). Ökningen kan förklaras både av en allmän satsning på ett bredare kursutbud och i synnerhet fler meriterande kurser. Advokatakademin arrangerade allt fler kurstillfällen utanför Stockholm även inom fortbildningen: under året erbjöds kurser i Stockholm, Göteborg, Malmö, Falkenberg och Ystad. Här bör nämnas att Södra och Västra avdelningen under året hjälpte Advokatakademin att marknadsföra de kurser som genomfördes på kursorter inom respektive avdelning.

Meriterande kurser (kurser som visas i uppdragslistorna för domstolsförordnanden på samfundets webbplats) var under året: Asylrätt och migrationsprocessen i praktiken 1-3, Brottmålskurs 1-2, Det offentliga biträdet i tvångsvårdsmål (ny meritkurs), Ekobrottsbrottsprocessen 1-2, Förhörsteknik i brottmål, Medling och konflikthantering i familjemål, Målsägandebiträde och särskild företrädare samt Uppdraget som bodelningsförrättare.

Nya kurser under året var bland andra Barnkonventionen som svensk lag, Den nya sexualbrottslagstiftningen, Det offentliga biträdet i tvångsvårdsmål, Fel i fastighet, Lagen om företagshemligheter, Mediehantering för advokatbyråer samt Rättsprocessen ur åklagarens perspektiv.

KOSTNADSFRIA KURSER

Utbudet av kostnadsfria kurser under året var Advokatetik och god advokatsed, Stresshantering och ett

hållbart arbetsliv, Penningtvättslagstiftningen samt Hur kan jämställdheten på arbetsplatsen förbättras. Sammanlagt genomfördes 34 kostnadsfria kurser med 883 deltagare i Stockholm, Göteborg och Malmö, en ökning jämfört med föregående år, då 27 kostnadsfria kurser genomfördes med 699 deltagare. Advokatsamfundet har sedan 2008 genomfört 368 tillfällen av kostnadsfria kurser med sammanlagt 8 298 deltagare. Utbudet har hela tiden varit fokuserat på områden av stort allmänt intresse för alla advokater oavsett verksamhetsinriktning – främst Advokatetik, Stresshantering och Penningtvättslagstiftningen.

ADVOKATDAGARNA

Den nionde upplagan av Advokatdagarna genomfördes 24-25 oktober i Stockholm. Konferensen var återigen fullbokad med över 700 deltagare, 56 föreläsare och 40 seminarier. Deltagarna kommer från hela landet, varav de flesta från små och medelstora byråer.

Årets programpunkter på stora scenen var Advokatsamfundets nya generalsekreterare Mia Edwall Insulander, i samtal med advokaterna Peter Danowsky och Viktor Banke, samt moderatorn Kattis Ahlström, om advokat kårens och Advokatsamfundets viktigaste utmaningar. Övriga huvudtalare var professor Staffan I. Lindberg på temat Demokratins nedmontering samt justitierådet och ledamoten i Svenska akademien Eric M. Runesson, som intervjuades av journalisten Martin Wicklin.

Årets mottagare av Advokatsamfundets pris för framstående insatser inom advokatyrket var advokat Maria-Pia Hope. Hon fick priset "...för sina framstående insatser inom advokatyrket genom att kombinera yrkesskicklighet som advokat med ledarskap och jämställdhetsarbete". ¶

Det internationella arbetet 2019

Det internationella arbetet har under lång tid varit högt prioriterat för Advokatsamfundet. Ett internationellt engagemang är inte enbart viktigt för att kunna påverka rättsutvecklingen inom EU, utan även för att nationellt kunna bevaka intressen rörande advokatrollen och upprätthålla advokatetiska kärnvärden. Ett långsiktigt och initierat internationellt engagemang, liksom goda kontakter och ett väl fungerande samarbete med andra länders advokatsamfund och internationella advokatorganisationer, krävs för att effektivt och framgångsrikt kunna påverka advokatens vardag på bästa sätt.

Människor, tjänster och varor rör sig i dag mellan länder i en aldrig tidigare skådad omfattning. Landsgränser har på många sätt kommit att suddas ut. Detta har gett både positiva och negativa effekter. Juridiken har fått anpassas därefter och har kommit att bli gränsöverskridande i allt större utsträckning. I Sverige berörs och

stys vi numera ofta av beslut och lagstiftning som fattas inom Europeiska unionen och det internationella samfundet. Ett internationellt engagemang och ett väl fungerande internationellt samarbete är mot den bakgrunden avgörande också för att kunna påverka den lagstiftning som fattas av andra än vår egen lagstiftande församling.

Även en samhällsutveckling där vi återkommande blir påmind om terrorism och annan grov organiserad brottslighet, ofta med repressiva nationella och europeiska lagstiftningsåtgärder som följd, sammantaget med ett ökat utbyte av juridiska tjänster över landsgränserna och en allt öppnare juri-

disk tjänstemarknad med starkt konsumentintressefokus, gör det nödvändigt att aktivt delta i det internationella samarbetet för att kunna bibehålla våra advokatetiska kärnvärden och upprätthålla den unika ställning som advokater har och måste ha i den demokratiska rättsstaten. Till detta kommer att det internationella arbetet är av avgörande betydelse för att vi i Sverige ska kunna vidmakthålla vårt smått unika oberoende, vår självreglering och tillsyn. Att proaktivt agera internationellt har därför blivit allt vikti- »

Johan Sangborn
Chefsjurist

gare för att förhindra inskränkningar i våra advokatetiska kärnvärden och försämrade verksamhetsvillkor för svenska advokater.

Advokatsamfundets internationella arbete bedrivs både på det nordiska, europeiska och internationella planet och utförs såväl på egen hand som kollektivt med andra nationella advokatsammanslutningar inom de ledande europeiska och internationella advokatororganisationerna.

Det internationella arbetet under 2019 har, i likhet med tidigare år, i stor utsträckning inriktats på rättssäkerhetsfrågor, migrationsfrågor och frågor om rätten till advokat, men även frågor rörande socialt ansvarstagande och mänskliga rättigheter. I efterdyningarna av terrorattacker såväl i vårt eget land som i andra länder inom och utanför EU, med efterföljande debatt och lagstiftningsinitiativ om ökad övervakning, hemliga straffprocessuella tvångsmedel och en kriminaliseringsiver för att på olika sätt förhindra terrorism, är det uppenbart att EU:s advokatororganisationer gemensamt har en viktig roll att fylla till värnande av de rättsstatliga principerna och grundläggande rättigheterna. Dessa har under senare tid och det gångna året i tilltagande omfattning kommit att ifrågasättas av olika populistiska och illiberala krafter i Europa (till

Advokatsamfundets internationella arbete bedrivs både på det nordiska, europeiska och internationella planet och utförs såväl på egen hand som kollektivt med andra nationella advokatsammanslutningar inom de ledande europeiska och internationella advokatororganisationerna.

exempel i Ungern och Polen). I ett samhällsklimat av rädsla, otrygghet och polarisering, har det internationella advokatsamarbetet en särskilt viktig roll att fylla för att skydda rättssäkerheten och den enskildes fri- och rättigheter både på det nationella och på det internationella planet.

Advokatsamfundet bedriver även internationellt arbete på hemmaplan. Mot bakgrund av olika europeiska lagstiftningsförslag under året har Advokatsamfundet avgett ett stort antal remissyttranden, exempelvis i fråga om rättssäkerhet och enskildas skydd mot statens maktutövning. Advokatsamfundet har under året även deltagit med sin expertis i flertalet utredningsuppdrag där lagstiftningsförslag med direkt inverkan på advokatverksamhet har övervägts, till exempel

på skatte- och penningtvättsområdet, det straffrättsliga området samt rörande hemliga tvångsmedel, med mera.

Som vanligt har året också präglats av en mängd internationella besök. Delegationer från de europeiska institutionerna och från olika europeiska medlemsstater har välkomnats, liksom företrädare för advokatororganisationer och rättsväsenden från länder i hela världen. ¶

» CCBE SPELAR EN VIKTIG ROLL

Mycket av Advokatsamfundets arbete på det europeiska planet bedrivs inom CCBE (Rådet för de europeiska advokatsamfund; Council of Bars and Law Societies of Europe), som är en sammanslutning av huvudsakligen EES-medlemsstaternas nationella advokatororganisationer. CCBE, som grundades 1960, består i dag av 45 nationella medlemsorganisationer. Sammantaget företräder CCBE drygt 1 miljon europeiska advokater. Den svenska CCBE-delegationen har under året bestått av advokaten Jan E. Frydman, delegationschef, chefsjuristen Johan Sangborn, information officer, samt generalsekreteraren Mia Edwall Insulander som ständig medlem.

Under 2019 har arbetet inom CCBE särskilt kommit att inriktas på bland annat frågor om medlemsstaters (Ungerns och Polens) efterlevnad av EU-fördraget och unionens rättighetsstadga, grundläggande fri- och rättigheter samt övriga rättssäkerhetsfrågor, hot och våld mot advokater, övervakning och tvångsmedel, dataskydd och it-säkerhet, AI, med mera. Några andra frågor som har behandlats

under året är frågor kring den omfattande och ständigt föränderliga penningtvätsregleringen samt annan lagstiftning som inom olika rättsområden ålägger advokater informationskyldighet i strid med advokatetiska kärnvärden (till exempel på skatteområdet), förbättrade processuella rättigheter för misstänkta, möjliga konsekvenser för den fria rörligheten för advokater med anledning av Storbritanniens utträde ur EU (brexit), rättshjälp, migration etc. CCBE har under året även intervenerat i principiellt viktiga processer i olika EU-länders nationella domstolar. Vidare har materiell europeisk lagstiftning analyserats och diskuterats utifrån det faktum att CCBE är en av de viktigaste europeiska remissinstanserna i fråga om EU-kommissionens lagförslag. Dessutom har olika framtids- och organisatoriska frågor tagit upp en ansevärd del av arbetet. För mer ingående information om CCBE och det arbete som bedrivs hänvisas till www.ccbe.eu, liksom den information om CCBE:s aktuella arbete (CCBE-Info) som publiceras varje månad i Advokatsamfundets nyhetsbrev.

Det brittiska parlamentet i Westminster i London.

IBA AGERAR GLOBALT

IBA (International Bar Association) bildades 1947 och är den största globala sammanslutningen av advokatororganisationer och enskilda advokater. Drygt 80 000 individuella advokater och cirka 190 advokatororganisationer i mer än 160 länder är medlemmar i organisationen. IBA består av kommittéer och arbetsgrupper som täcker alla rättsliga områden, advokatetiska frågor och yrkesintressefrågor. IBA har även ett särskilt institut för rättssäkerhet och mänskliga rättigheter (IBA Human Rights Institute). Organisationen styrs av ett särskilt råd med representanter från samtliga medlemsorganisationer (IBA Council). IBA:s huvudsakliga målsättning är att utgöra ett forum för informationsutbyte mellan

advokatsammanslutningar världen över, att globalt stödja advokaters oberoende och övriga kärnvärden samt att stå upp för grundläggande fri- och rättigheter. Mänskliga rättigheter, rättssäkerhet (rule of law), advokaters oberoende och andra kärnvärden samt yrkesintressefrågor av olika slag är några av de frågor som varit särskilt viktiga under 2019.

Sveriges advokatsamfund representeras i IBA av generalsekreteraren Mia Edwall Insulander. Tidigare generalsekreterare Anne Ramberg är bland annat ledamot av IBA:s Human Rights Institute. Chefsjuristen Johan Sangborn ingår i IBA:s Bar Issues Commission och är ledamot av IBA:s Bar Executive Committee.

För ytterligare information om or-

ganisationen IBA och dess verksamhet, se www.ibanet.org.

Sveriges advokatsamfund samarbetar även med andra advokatsamfund inom ramen för CEEBA (Chief Executives of European Bar Associations) och ILLACE (International Institute of Law Association Chief Executives). Det nordisk-baltiska samarbetet är också omfattande. Samarbete sker även med ILAC (International Legal Assistance Consortium), ECBA (European Criminal Bar Association), ABA (American Bar Association), AIJA (Association Internationale des Jeunes Avocats), CEELI (Central European and Eurasian Law Initiative Institute), ELI (European Law Institute) samt ICJ (International Commission of Jurists), för att nämna några.

Hela David Milibands tal filmades och kan ses här.

David Miliband och IRC tog emot Stockholm Human Rights Award

Stockholm Human Rights Award, som delades ut för elfte gången, överlämnades av Sveriges advokatsamfundets generalsekreterare Mia Edwall Insulander och IBA:s ordförande Horacio Bernardes Neto vid en högtidlig ceremoni i Berwaldhallen den 4 november. Utmärkelsen tilldelades David Miliband och International Rescue Committee (IRC), den humanitära biståndsorganisation som han leder.

Mia Edwall Insulander välkomnade pristagaren och gästerna till prisceremonin och presenterade årets pristagare. Hon pekade på att rättsstaten och de mänskliga rättigheterna i dag är utsatta för flera olika hot, bland annat i form av protektionism, nationalism och populism, men också eskalerande militära konflikter, miljöförstöring och klimathot.

David Miliband tackade för priset som han sade sig ta emot för IRC:s 13 000 anställda och 15 000 volontärer i sammanlagt 40 länder i världen.

– Mitt budskap till er i kväll är att vi behöver er hjälp

med att skydda och upprätthålla den idé om mänskliga rättigheter som var vägledande för det sena 1900-talets strävanden. Vi ser i dag en trefaldig kris runt om i världen, vilket gör kvällens pris ännu mer brännande. Priset är inte bara en ära. Det bör också ses som en uppmaning att samlas, sa David Miliband.

Kriserna är, enligt Miliband, för det första den enorma omfattningen av dagens flyktingkris, med 70,8 miljoner människor på flykt undan krig, förföljelse eller katastrofer. För det andra skapar dagens politiska spel en kris, där man tävlar om att lägga skulden på flyktingar, främlingar och andra utsatta grupper. För det tredje, menade David Miliband, har den humanitära sektorn hittills inte lyckats möta de utmaningar som situationen skapat. Priset kan fylla en viktig funktion genom att rikta sökarljuset på dessa kriser, sa David Miliband.

David Miliband avslöjade också att IRC skulle starta en verksamhet i Sverige, med ett kontor i Stockholm och en svenskspråkig webbplats, www.rescue-se.org.

Merete Smith, generalsekretær i Den Norske Advokatforening; Anne Ramberg, generalsekretärerare i Sveriges advokatsamfund; Ingimar Ingason, framkvæmdastjóri för Lögmannafélag Íslands; Minna Melender, generalsekreterare i Finlands Advokattförbund.

NORDISKA GENERALSEKRETERARE MÖTTES I STOCKHOLM

Advokatsamfundens generalsekretärerare i Finland, Island, Norge och Sverige samlades den 28 januari till möte på Sveriges advokatsamfunds kansli. De nordiska advokatororganisationernas högsta verkställande tjänstemän diskuterade aktuella advokatfrågor.

EN LEVANDE LEGEND BESÖKTE ADVOKATSAMFUNDET

Den 6 maj fick Advokatsamfundet besök av en levande legend, när Ruth Bader Ginsburg, domare i USA:s högsta domstol sedan drygt 25 år, bjöds på middag i styrelserummet. Under sina år i högsta domstolen har Ruth Bader Ginsburg konsekvent, och med lagen som redskap, arbetat för jämställdhet och minoritetsrättigheter. Ruth Bader Ginsburg, eller RGB som hon ofta kallas, var i Sverige för att ta emot Gilel Storch Award. Utmärkelsen delas ut till personer som genom framstående verksamhet har bidragit till att främja demokratiska, universella och humanistiska värden i Gilel Storchs anda. Under kvällen efter prisceremonin i Konsert-uset besökte pristagaren Advokatsamfundet för en middag till hennes ära.

FORTFARANDE UTSÄTTS MÅNGA FÖR SEXUELLA TRAKASSERIER

Närmare hälften av de svarande, och över hälften av kvinnorna, ansåg att det blivit lättare att tala om och säga ifrån mot kränkande särbehandling och sexuella trakasserier på arbetsplatsen efter uppropen #metoo och #medvilkenrätt.

Det visade Advokatsamfundets undersökning som genomfördes under våren 2019 tillsammans med undersökningsföretaget Novus, och som presenterades i maj. Trots, eller kanske på grund av, uppropen uppgav fortfarande 35 procent av kvinnorna inom advokatbyråvärlden att de någon gång eller flera gånger utsatts för sexuella trakasserier och 41 procent att de hade utsatts för kränkande särbehandling. Sju procent hade utsatts för sexuella trakasserier under det senaste året, och 12 procent för kränkande särbehandling.

Till skillnad från den förra undersökningen år 2017 gick enkäten denna gång också ut till män på advokatbyråerna. Svaren visade att även de fått uppleva såväl kränkande särbehandling som sexuella trakasserier. Sjutton procent av männen uppgav att de utsatts för kränkande särbehandling, och 7 procent hade erfarenheter av sexuella trakasserier.

ÅTGÄRDER SKA FÖRBÄTTRA SKATTEPROCESSEN

Den 5 juni presenterades rapporten Åtgärder för att förbättra skatteprocessen i stora och komplicerade mål – ökad samsyn mellan inblandade parter. Rapporten gavs ut gemensamt av Sveriges advokatsamfund, Skatteverket och förvaltningsdomstolarna och har utarbetats av en arbetsgrupp bestående av advokater, domare från olika förvaltningsdomstolar och representanter från Skatteverket. Syftet var att bidra till en enhetlig och förbättrad hantering av skattemålen. I rapporten föreslås en rad åtgärder som kan förbättra hanteringen och öka förtroendet för domstolarna när det gäller hanteringen av skattemål. Arbetsgruppen som utarbetade rapporten tillsattes efter en paneldiskussion under ett seminarium anordnat av Sveriges advokatsamfund och Stiftelsen Rättvis Skatteprocess om kvaliteten i skatteprocessen i förvaltningsdomstolarna i juni 2018.

NIKLAS ORRENIUS FICK ADVOKATSAMFUNDETS JOURNALISTPRIS

Advokatsamfundets journalistpris 2019 delades ut vid Advokatsamfundets fullmäktigemöte den 13 juni i Stockholm. Pristagaren DN-journalisten Niklas Orrenius har under flera års tid skrivit om extremism, såväl högerextremism som islamism, och antisemitism. Under våren och försommaren 2019 rapporterade han inifrån det krigsdrabbade Syrien och skildrade bland annat förhållandena i flyktinglägret al-Hol. Enligt priskommittén fick Niklas Orrenius priset "för sin förmåga att uthålligt och med både känslomässig närvaro och saklig distans återge fasansfulla situationer och berättelser, såsom intervjun med kvinnorna inifrån ISIS-lägret".

» ANNE RAMBERG FIRADES AV HUNDRATALS GÄSTER

Närmare 350 personer från advokat kåren, rättsväsendet, förvaltningen, politiken, akademien och medierna samlades den 26 augusti i Advokatsamfundets hus och trädgård på Laboratoriegatan. I centrum för firandet stod avgående generalsekreterare Anne Ramberg som fyllde år och dessutom passade på att tacka för sig. Bland gästerna fanns inrikesminister Mikael Damberg, justitie- och migrationsminister Morgan Johansson, före undergeneralsekreteraren och rättschefen i FN ambassadör Hans Corell, hovrättspresidenten Anders Perklev och två tidigare justitieministrar, Thomas Bodström och Beatrice Ask. En hel rad av tidigare ordförande i Advokatsamfundet fanns också på plats.

Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson och avgående generalsekreteraren Anne Ramberg.

MIA EDWALL INSULANDER TILLTRÄDDE SOM GENERALSEKRETERARE

I september tillträdde Mia Edwall Insulander som generalsekreterare för Sveriges advokatsamfund och efterträdde Anne Ramberg, som gått i pension.

– Jag ser fram emot att få vara den viktiga röst som Advokatsamfundet är i dag i den rättspolitiska debatten. Advokatsamfundets röst behövs, och jag kommer att arbeta för att samfundet ska fortsätta att vara en stark röst, sa Mia Edwall Insulander i ett uttalande.

Mia Edwall Insulander har varit ledamot av Advokatsamfundets huvudstyrelse. Hon har även varit engagerad i Advokatsamfundet innan dess, dels inom projektet Advokat i framtiden, dels i tidskriften Advokatens redaktionsråd. Hon har medverkat regelbundet som expert på familjerätt i TV4:s Nyhetsmorgon.

Advokaten 7/2019.

COCKTAIL HOS SAMFUNDET SAMLADE 250 GÄSTER

Drygt 250 gäster, huvudsakligen advokater, samlades på Advokatsamfundets kansli på cocktail, den 8 oktober. Gästerna fick träffa Advokatsamfundets nya generalsekreterare Mia Edwall Insulander och en mängd kolleger.

Mia Edwall Insulander hälsade alla välkomna och fastslog att Advokatsamfundets fantastiska hus ska användas för möten och diskussioner. Hon välkomnade också synpunkter och idéer från alla ledamöter. Edwall Insulander tog även tillfället i akt att inviga det stora glaskonstverket You, Me and the Rest of Us av Philip Baldwin och Monica Guggisberg, som hänger i Advokatsamfundets trapphall sedan slutet av sommaren.

NY VÄGLEDNING OM PENNINGVÄTTSLAGEN

Advokatsamfundets styrelse antog den 3 oktober en ny vägledning för advokater och advokatbyråer, som tar sikte på lagstiftningen om bekämpning av penningtvätt och terroristfinansiering. Den nya vägledningen ersatte en tidigare vägledning från 2017. Advokatsamfundets vägledning informerar om lagstiftningens innehåll och innebörd för advokatverksamheten och ger ledning i praktiska frågor. Vägledningen diskuterar också handlingsrekommendationer och tolkningsfrågor. Dessutom innehåller den information om förändringar i Advokatsamfundets tillsyn och möjligheter att ingripa mot advokater och advokatbolag vid tillämpning av penningtvättslagstiftningen.

CHEFSJURISTEN MARIA BILLING EFTERTRÄDDES AV JOHAN SANGBORN

Under senhösten avslutade chefsjuristen Maria Billing sin anställning på Advokatsamfundet. Billing anställdes på samfundet 2003 som biträdande chefsjurist och var chefsjurist sedan den 1 juli 2006. Maria Billing efterträddes av samfundets tidigare ställföreträdande chefsjurist Johan Sangborn.

SÅ FÅR ADVOKATER ANVÄNDA SOCIALA MEDIER I MARKNADSFÖRINGSSYFTE

Under slutet av året debatterades advokaters marknadsföring och framtoning i sociala medier flitigt. Mot bakgrund av debatten gjorde Advokatsamfundets styrelse den 5 december ett vägledande uttalande om hur advokater får och bör använda sociala medier för att marknadsföra sin verksamhet. I det vägledande uttalandet hänvisar

styrelsen till reglerna om advokaters uppträdande och uttalanden i de vägledande reglerna om god advokatsed samt till bestämmelserna om marknadsföring i marknadsföringslagen. En advokats marknadskommunikation måste dessutom alltid vara förenlig med advokatens oberoende, integritet och tystnadsplikt.

Arbetet för rättssäkerhet fortsatte

Rättssäkerhet och strävan efter en enhetlig och fungerande rättsutveckling gick som en röd tråd genom Advokatsamfundets remissvar och deltagande i den rättspolitiska debatten under 2019.

NYTT REGELVERK PÅ SKATTEOMRÅDET

Advokatsamfundet avstyrkte i sitt remissvar helt förslagen i betänkandet Rapporteringspliktiga arrangemang – ett nytt regelverk på skatteområdet.

Samfundet skrädde inte orden i sitt yttrande. Bland annat sades att förslaget saknade "en genomgripande analys i fråga om förslagets reella behov och effektivitet, liksom förslagets proportionalitet såväl i förhållande till nytta ./ kostnad, som i förhållande till dess långtgående effekter på bl.a. den lagstadgade tystnadsplikten för advokater".

Vidare skrev också samfundet: "Genom förslaget i stort sett elimineras grundläggande rättsstatliga intressen såsom sekretess, kundlojalitet och oberoende gentemot staten. Att tvinga skatterådgivare, t.ex. advokater, att anta rollen som angivare åt staten och i praktiken agera biträde åt Skatteverket kan självfallet inte accepteras."

SLOPAD STRAFFRABATT FÖR UNGA MYNDIGA

I ett skarpt formulerat remissvar avstyrkte Advokatsamfundet i maj förslaget om att avskaffa den så kallade straffrabatten för unga myndiga i åldrarna 18–20 år. Förslaget innebar, enligt samfundet, "ett synnerligen olämpligt avsteg från den i Sverige sedan länge rådande principen att unga myndiga bör särbehandlas i straffprocessen".

Samfundet skrev vidare: "Advokatsamfundet menar att det är uppenbart att vetenskaplig och empirisk kunskap ska vinna försteg framför en illa genomtänkt och kriminalpolitiskt opportunistisk idéströmning som går ut på att skärpa straffen."

Debatten om den slopade straffrabatten fortsatte under året. I en intervju i Sveriges radios Studio ett i september vidhöll Mia Edwall Insulander kritiken, och pekade på att andra insatser är mer effektiva för att rå på ungdomskriminaliteten.

STRAFFLÄTTNADER FÖR UTREDNINGSMEDVERKAN

Advokatsamfundet avstyrkte i ett remissvar förslaget om att misstänkta ska kunna få strafflindring i utbyte mot vissa uppgifter som lämnas. Upplägget är allt för likt ett kronvitnesssystem, ansåg samfundet, som anslöt sig till kritiken från experten Fredrik Ungerfält i utredningen.

SLOPAD PRESKRIPTIONSTID FÖR SEXUALBROTT MOT BARN

Det politiska arbetet för att avskaffa preskriptionstiden för sexualbrott mot barn gick vidare under året. Advokatsamfundet var dock fortsatt kritiskt.

I Sveriges radios Ekot i februari, pekade Anne Ramberg på att för många undantag från huvudregeln, alltså att brott preskriberas, kan leda till oklarheter och misstag vid den praktiska tillämpningen. Senare under året, i oktober, kommenterade även Mia Edwall Insulander förslaget. Förslaget om att avskaffa preskriptionstiden för sexualbrott mot barn presenterades i en utredning under 2018 och fick stöd av samtliga politiska partier.

FÖRSLAG OM ANONYMA POLISER

Polisförbundet föreslog i oktober att poliser ska anonymiseras i allmänna handlingar. Syftet är att minska möjligheten att hota och trakassera poliser och deras anhöriga. Advokatsamfundets generalsekreterare Mia Edwall Insulander ställde sig dock i en intervju i Ekot mycket tveksam till förslaget, som enligt henne var problematiskt ur rättssäkerhetssynpunkt. Grundprincipen är, enligt Mia Edwall Insulander, att den som är satt att utöva våldsmonopol måste kunna identifieras.

Stöd och vägledning i centrum

Advokatsamfundet arbetade under 2019 på en rad olika sätt för att stödja advokaterna och verka för deras yrkesintressen.

FRAMTIDENS NOTARIETJÄNSTGÖRING

Alla notaries ska i framtiden tjänstgöra minst två år i domstol, föreslog Domstolsverket i slutet av året. Advokatsamfundet såg dock förslaget, som man ansåg riskerar att göra det svårare för biträdande jurister att komplettera sin utbildning med notarietjänstgöring. Samfundet konstaterade också att notarietjänstgöringen har ett betydande utbildningsvärde, och att det vore olyckligt att minska antalet jurister som får del av denna.

ADVOKATS STYRELSEARVODEN SKA BESKATTAS SOM INKOMST AV TJÄNST

Högsta förvaltningsdomstolen, HFD, fastställde i december Skatterättsnämndens förhandsbesked om beskattning av styrelsearvoden. Domen innebär att tidigare praxis om att styrelsearvoden ska beskattas som inkomst av tjänst hos styrelseledamoten personligen står fast.

Advokatsamfundets uppfattning är att advokaters inkomster från styrelseuppdrag, liksom från andra uppdrag av personlig karaktär, bör beskattas som inkomst i näringsverksamhet. Samfundet inledde efter domen arbetet för en lagändring på området.

NY VÄGLEDNING FÖR ADVOKATER OCH BYRÅER OM PENNINGTVÄTTSLAGEN

Advokatsamfundets styrelse antog den 3 oktober en ny vägledning för advokater och advokatbyråer som gäller lagstiftningen om bekämpning av penningtvätt och terroristfinansiering, med anledning av de nya särskilda reglerna om advokater och advokatbolag, samt vissa regeländringar. Den nya vägledningen ersätter Advokatsamfundets vägledning från 2017.

SAMTALSSTÖD FÖR ADVOKATER OCH BITRÄDANDE JURISTER

Under 2019 började Advokatsamfundet genom Länsförsäkringar erbjuda advokater och biträdande jurister kostnadsfria stödsamtal om problem på arbetsplatsen. Satsningen tar sikte på exempelvis sexuella trakasserier och kränkande särbehandling på advokatbyråerna och pågår även 2020.

ÅTGÄRDER FÖR ATT FÖRBÄTTRA SKATTEPROCESSEN

I juni presenterades rapporten Åtgärder för att förbättra skatteprocessen i stora och komplicerade mål – ökad samsyn mellan inblandade parter. Rapporten gavs ut gemensamt av Advokatsamfundet, Skatteverket och förvaltningsdomstolarna, med syfte att bidra till en enhetlig och förbättrad hantering av skattemålen.

UNDERSÖKNING OM SEXUELLA TRAKASSERIER

Närmare hälften av de svarande, och över hälften av kvinnorna, ansåg att det blivit lättare att tala om och säga ifrån mot kränkande särbehandling och sexuella trakasserier på arbetsplatsen efter uppropen #metoo och #medvilkenrätt. Det visade Advokatsamfundets undersökning som genomfördes under våren 2019.

Trots, eller kanske på grund av, uppropen uppgav fortfarande 35 procent av kvinnorna inom advokatbyråvärlden att de någon gång eller flera gånger utsatts för sexuella trakasserier och 41 procent att de hade utsatts för kränkande särbehandling. Även män rapporterade att de utsatts.

Under året fortsatte arbetet med att ta fram ett åtgärdsprogram mot sexuella trakasserier och negativ särbehandling.

TIMKOSTNADSNORMEN - HÖJNING MED 1,55 PROCENT

Timkostnadsnormen fastställdes för 2019 till 1 380 kronor exklusive moms för den som är godkänd för F-skatt, en höjning med ynka 1,55 procent. Liksom 2018 räknades timkostnadsnormen upp enligt en ny modell, som regeringen fastställde i ett beslut den 9 november 2017. Advokatsamfundet var starkt kritiskt mot den nya uppräkningsmodellen och pekade på att den kan väntas leda till en sänkning av ersättningen till rättsliga biträden.

Se filmen
från
Advokat-
dagarna
2019.

Advokatdagarna samlade rekordmånga deltagare

Generalsekreterare Mia Edwall Insulander hälsade de över 750 deltagarna välkomna till Advokatdagarna på Grand Hôtel i Stockholm. Det var nionde gången, konstaterade Edwall Insulander, som sa att det visserligen var hennes första advo-

katdagar som generalsekreterare, men att hon faktiskt var med och planerade för de första Advokatdagarna i en arbetsgrupp redan 2011. Advokatdagarna fyller enligt Mia Edwall Insulander en viktig funktion genom att föra advokater samman. De bidrar därmed till att uppnå stadgarnas formulering om ett enat samfund.

I samband med inledningen överlämnade Mia Edwall Insulander och samfundets ordförande Christer Danielsson Advokatsamfundets pris 2019 för framstående insatser inom advokatycket till Maria-Pia Hope. Maria-Pia Hope blev ledamot av Sveriges advokatsamfund 2001 och är managing partner och vd på Vinge sedan 2012. I motiveringen för priset nämndes särskilt hur Maria-Pia Hope har gjort framstående insatser genom att förena yrkesskicklighet med ledarskap och jämställdhetsarbete.

Maria-Pia Hope.

Christer Danielsson talade i sin välkomsthälsning särskilt om advokaternas roll i den aktuella rättspolitiska debatten och betonade att det är en del av advokaternas uppdrag att värna rättsstaten och dess värden.

Journalisten Kattis Ahlström ledde därefter ett samtal med Mia Edwall Insulander och advokaterna Peter Danowsky och Viktor Banke. Ämnet var advokatrollen och de viktigaste utmaningarna för Advokatsamfundet och advokatkåren.

I en av storföreläsningarna intervjuade journalisten Martin Wicklin justitierådet, akademiledamoten och före detta advokaten Eric M. Runesson. Eric berättade frispråkigt om sin uppväxt i Farsta, där närheten till naturen var central för den unge Eric.

– Från tio till sexton år ser jag mig nog som en djupt asocial varelse, som drog ut i skogen nästan varje dag, avslöjade Eric, som berättade att han tillbringade hela dagar ensam med att utforska blommor, fåglar och växtlighet.

Advokatdagarna är en plats för glädje och inspiration, som ger advokater från alla delar av landet tillfälle att mötas över verksamhetsgränserna och på så sätt bidrar till sammanhållningen inom advokatkåren. ¶

Ett dramatiskt decennium med stora förändringar för redaktionen

2019 är över och 2010-talet är historia. Ett dramatiskt årtionde som fört med sig stora förändringar: digitalisering, urbanisering, globalisering, terrorism, flyktingströmmar samt klimatkris. Även för tidskriften Advokaten har mycket förändrats under årtiondet. När 10-talet inleddes var redaktionen huvudsakliga uppdrag att ge ut nio utgåvor av tidskriften Advokaten. Kontrasten till dagens redaktion, och sedan många år tillika informationsavdelning, är svår att överdriva.

Under 2019 skickade redaktionen ut mer än 300 cirkulär, nyhetsbrev, pressmeddelanden och andra meddelanden. Mer än 200 webbnyheter presenterades på Advokatsamfundets webbplatser – som under årtiondet vuxit från tre till åtta. I sammanhanget kan konstateras att samfundets webbplatser under året hade mer än 700 000 unika besökare. Två verksamhetsberättelser (en tryckt och en digital) på sammanlagt 103 sidor gavs ut 2019. Fem filmer producerades, som finns utlagda på Youtube med länkar från samfundets hemsida. Ett stort antal inlägg presenterades på sociala medier. Tidskriften Advokaten kom ut med nio utgåvor med sammanlagt 612 sidor.

Arbetet med att bevaka Advokatsverige har med andra ord förändrats betydligt. För tidskriften Advokaten har resan genom

10-talet förändrat redaktionens arbete på ett genomgripande sätt.

Digitaliseringen har förändrat hur nyheter förmedlas. I dessa tider är dock tryckta skrifter fortsatt viktiga, eftersom de läses på ett annat sätt. I nr 5, 2003, startade vi på Advokaten satsningen med ett stort genomarbetat reportage i varje utgåva under vinjetten Fokus. I takt med att många tidningar och tidskrifter försvunnit ter sig Fokussatsningarna allt mer unika. Under året tog redaktionen bland annat upp hur digitaliseringen driver på mot en förändrad advokatroll, nr 2, hur advokatsekretessen hotas på flera fronter, nr 3, och hur advokater låter konsten ta plats i verksamheten, nr 9.

Tom Knutson
Chefredaktör
och informations-
ansvarig

En viktig händelse för tidskriften under 2019 var att Advokaten bytte ansvarig utgivare. Anne Ramberg, Advokatens ansvarige utgivare sedan nr 9, 1999, gick i pension i augusti. Ramberg intervjuades i Advokaten nr 6. Hon efterträddes av Mia Edwall Insulander, som porträtterades i nr 7.

Vad som väntar under det kommande decenniet är som alltid ovisst. Ett är säkert: det lär bli spännande och de trender vi såg under 10-talet lär knappast vara övergående. ¶

» TIDSKRIFTEN OCH VERKSAMHETSBERÄTTELSEN

FILMPRODUKTIONER

Intervju med Mia Edwall Insulander.

Intervju med Christer Danielsson.

Film från Advokatdagarna.

Intervju med Börje Samuelsson.

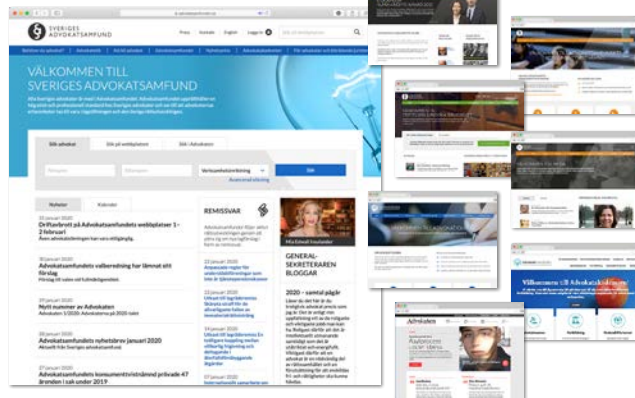

Presentation av kansliet.

Stockholm Human Rights Award.

WEBBPLATSER

ADVOKATENS REDAKTION/ADVOKATSAMFUNDETS INFORMATIONSAVDELNING

Gör och leder arbetet med att producera, driva och utveckla:

- Tidskriften Advokaten
- Advokatsamfundets och tidskriftens webbplatser
- Nyhetsbrev, cirkulär, utskick
- Sociala medier
- Omvärldsbevakning
- Pressmeddelanden
- Advokatsamfundets verksamhetsberättelse
- Bokproduktioner
- Filmproduktioner
- Riktade tematidningar och bilagor
- Broschyrer och informationsblad

ÅRETS GÄSTRÖNIKÖRER:

1. Johan Hirschfeldt, tidigare president i Svea hovrätt, ordförande i Institutet för Rätthistorisk Forskning
2. Åsa Wikforss, professor i teoretisk filosofi vid Stockholms universitet
3. Anders Eka, justitieråd och ordförande i Högsta domstolen
4. Ola Mattsson, Sverigechef, Rädda Barnen
5. Mari Heidenborg, justitiekansler
6. Niklas Orrenius, mottagare av Advokatsamfundets journalistpris 2019
7. Anna Hedenmo, journalist och programledare
8. Ami Hedenborg, pressansvarig och talesperson för Amnesty i Sverige
9. Henrik Tham, professor emeritus, Stockholms universitet

Statistik webb, nyhetsbrev med mera 2019

Antalet besök på alla Advokatsamfundets webbplatser ökade med 14 procent under 2019.
Antalet besökare ökade med 16 procent.

TOTALT 2019 FÖR ADVOKATSAMFUNDETS WEBBPLATSER

1 218 694 besök under året
2018: 1 066 133 besök
3 624 846 sidvisningar
2018: 3 328 994 sidvisningar
730 283 unika besökare
2018: 628 533 unika besökare

ADVOKATSAMFUNDETS SVENSKA WEBBPLATS

610 032 besök under året
2018: 595 810 besök
1 671 besök/dag
2018: 1 632 besök/dag
2 531 025 sidvisningar under året
2018: 2 451 071 sidvisningar
6 934 sidvisningar/dag
2018: 6 715 sidvisningar/dag
280 208 unika besökare
2018: 290 744 unika besökare

Flest besök

41 168 besök under september 2019
9 021 besök den 6 september 2019

ADVOKATSAMFUNDETS ENGELSKA WEBBPLATS

247 872 besök under året
2018: 170 429 besök
679 besök/dag
2018: 467 besök/dag
501 456 sidvisningar under året
2018: 341 971 sidvisningar
1 374 sidvisningar/dag
2018: 937 sidvisningar/dag

179 605 unika besökare
2018: 124 103 unika besökare

Flest besök

19 696 besök under september 2019
1 331 besök den 6 september 2019

ADVOKATAKADEMIEN

57 044 besök under året
2018: 53 303 besök
156 besök/dag
2018: 146 besök/dag
185 592 sidvisningar
2018: 189 045 sidvisningar
508 sidvisningar/dag
2018: 518 sidvisningar/dag
27 198 unika besökare
2018: 22 738 unika besökare

Flest besök

7 361 besök under februari 2019
1 516 besök den 20 februari 2019

TIDSKRIFTEN ADVOKATEN

222 166 besök under året
2018: 174 684 besök
609 besök/dag
2018: 479 besök/dag
271 740 sidvisningar under året
2018: 222 065 sidvisningar
744 sidvisningar/dag
2018: 608 sidvisningar/dag
174 082 unika besökare
2018: 131 534 unika besökare

Flest besök

19 097 besök under mars 2019
1 928 besök den 6 november 2019

» STOCKHOLM HUMAN RIGHTS AWARDS WEBBPLATS PÅ SVENSKA

1 114 besök under året
2018: 1 230 besök
3 besök/dag
2018: 3 besök/dag
2 440 sidvisningar under året
2018: 2 410 sidvisningar
7 sidvisningar/dag
2018: 7 sidvisningar/dag
913 unika besökare
2018: 970 unika besökare

Flest besök

215 besök under november 2019
90 besök den 4 november 2019

STOCKHOLM HUMAN RIGHTS AWARDS WEBBPLATS PÅ ENGELSKA

663 besök under året
2018: 441 besök
2 besök/dag
2018: 1 besök/dag
1 608 sidvisningar under året
2018: 916 sidvisningar
4 sidvisningar/dag
2018: 3 sidvisningar/dag
520 unika besökare
2018: 336 unika besökare

Flest besök

139 besök under november 2019
32 besök den 4 november 2019

JURIDISKA BIBLIOTEKET

10 446 besök under året
2018: 9 427 besök
29 besök/dag
2018: 26 besök/dag
17 929 sidvisningar under året
2018: 17 127 sidvisningar
49 sidvisningar/dag
2018: 47 sidvisningar/dag
8 206 unika besökare
2018: 6 957 unika besökare

Flest besök

1 220 besök under september 2019
62 besök den 3 oktober 2019

HILDA

24 553 besök under året
2018: 20 199 besök
67 besök/dag
2018: 55 besök/dag
42 374 sidvisningar under året
2018: 38 181 sidvisningar
116 sidvisningar/dag
2018: 105 sidvisningar/dag

21 204 unika besökare
2018: 17 224 unika besökare

Flest besök

2 965 besök under september 2019
715 besök den 16 juni 2019

KONSUMENTTVISTNÄMNDEN

6 352 besök
2018: 5 675 besök
17 besök/dag
2018: 16 besök/dag
16 994 sidvisningar
2018: 16 023 sidvisningar
47 sidvisningar/dag
2018: 44 sidvisningar/dag
4 287 unika besökare
2018: 3 888 unika besökare

Flest besök

452 besök under oktober 2019
42 besök den 30 september 2019

ADVOKATJOURN

38 452 besök
2018: 34 935 besök
105 besök/dag
2018: 96 besök/dag
53 688 sidvisningar
2018: 50 185 sidvisningar
147 sidvisningar/dag
2018: 137 sidvisningar/dag
34 060 unika besökare
2018: 30 039 unika besökare

Flest besök

3 569 besök under oktober 2019
179 besök den 7 mars 2019

MIA EDWALL INSULANDERS BLOGG

Från start den 9 september till den 31 december 2019:

8 128 visningar

Den 9 september – 31 december 2019:

71 visningar/dag i medeltal

ADVOKATSAMFUNDETS NYHETSBRIV

Öppnade brev

Januari 2019: 4 079 av 8 422 sända (49 %)

Februari 2019: 4 260 av 8 463 sända (51 %)

Mars 2019: 3 851 av 8 568 sända (45 %)

Maj 2019: 4 009 av 8 714 sända (47 %)

Juni 2019: 4 111 av 8 571 sända (48 %)

Augusti 2019: 3 985 av 8 534 sända (47 %)

September 2019: 4 162 av 8 614 sända (48 %)

Oktober 2019: 4 613 av 8 653 sända (53 %)

December 2019: 4 062 av 8 647 sända (47 %)

(Procentsiffran anger andel öppnade brev av icke-studsade brev. Brev som läses direkt i läsfönster i e-postprogram, mobiltelefon etc. utan att öppnas räknas inte. Den verkliga andelen lästa brev är alltså högre än angivet.)

Stiftelsen Juridiska biblioteket

Stiftelsen Juridiska biblioteket, grundat 1935, är ett specialbibliotek vars samlingar omfattar cirka 55 000 volymer svensk och utländsk litteratur, tidskrifter, rättsfallssamlingar, offentligt tryck och tillgång till svenska och nordiska rättsdatabaser. Tyngdpunkten ligger på svensk och nordisk juridik. Samlingarna omfattar även äldre juridik, svensk men även utländsk, främst engelsk, tysk och fransk. Biblioteket, som ligger i Advokatsamfundets lokaler, håller öppet dagligen för alla med juristexamen och för juridikstudenter.

INKÖP, KATALOG OCH WEBB

I stort sett all ny svensk juridik köps in, ett begränsat urval från övriga Norden och enstaka standardverk från andra länder. En särskild satsning på nordisk juridisk litteratur har påbörjats, detta för att bättre möta upp efterfrågan. Drygt 390 titlar förvärfvades under året. På bibliotekets webbplats – advokatsamfundet.se/Juridiska-biblioteket – hittar man bland annat katalogen som ligger fritt tillgänglig på nätet. Bibliotekets

webbplats hade 10 446 besök och webbkatalogen 31 707 besök under året.

BESÖK OCH LÅN

Antalet besökare har minskat senaste åren, medan bokutlåningen har ökat något, liksom förfrågningar via mejl och telefon och efterfrågan på kortare utdrag ur böcker och artiklar. Drygt 700 personer besökte biblioteket under året. 1130 titlar lånades ut, ungefär samma antal som föregående år. Juridikstudenter står, liksom tidigare, för de flesta besöken.

STIFTELSENS STYRELSE

Biblioteket är sedan 1963 en stiftelse som enligt stadgarna har till ändamål att genom sin verksamhet främja rättsvetenskaplig forskning. Styrelsens fem ledamöter som är valda av Sveriges advokatsamfund, Juristföreningen i Stockholm, Föreningen för utgivande av Svensk Juristtidning och Emil Hejnes stiftelse för rättsvetenskaplig forskning hade under året följande sammansättning: Johnny Herre, ordförande (avgick under året), Christina Malm, Anne Ramberg (avgick under året), Mårten Schultz och Hedvig Trost. Svante O. Johansson och Mia Edwall Insulander valdes in i styrelsen. ¶

Bitte Wölkert

Juridiska
bibliotekets
bibliotekarie

Ekonomi 2019 i sammanfattning

ÅRETS RESULTAT

Sveriges advokatsamfund och dess dotterbolag Sveriges Advokaters Service AB redovisar ett negativt resultat för 2019 om -1,9 Mkr.

RÖRELSENS INTÄKTER

Rörelsens intäkter för verksamhetsåret uppgick till 129 Mkr, en ökning med 4,6 Mkr jämfört med 2018.

Advokatsamfundet är i huvudsak medlemsfinansierat. Utvecklingen av antal beviljade inträden har varit fortsatt god och under 2019 beviljades 409 advokater inträde i samfundet. Antalet advokater var därmed 6117 per den 31 december 2019. Antalet biträdande jurister ökade med 106 till 2 561 per den 31 december 2019, en minskning mot 2018 till följd av en avmattning på den högkonjunktur som rått under flera år.

Advokatsamfundets fullmäktige beslutar årligen om avgifternas storlek, och under 2019 höjdes årsavgiften med 300 kronor till 5 700 kronor, medan serviceavgiften sänktes med 500 kronor, från 6 800 till 6 300 kronor. Huvuddelen av serviceersättningen, 6 300 kronor, utgör premien i den obligatoriska ansvars- och förmögenhetsbrottsförsäkringen.

Årsavgifter och serviceersättningar utgjorde 65 procent av totala intäkterna (68,6 %).

Fjolårets siffror anges inom parentes.

ÖVRIGA INTÄKTER

År 2019 var ett rekordår för kursverksamheten, och Sveriges Advokaters Service AB arrangerade fler delkurser och examenstillfällen än någonsin. Kursverksamheten omsatte under året 37,9 Mkr (32,4 Mkr) med en marginal på 13 procent (16 %).

Annonserna från tidskriften Advokaten är i nivå med 2018, och webbannonseringen ökade, medan annonseringen i tidskriften fortsatt har minskat. Totalt omsatte tidning-

Avgiftsutvecklingen i % 1992-2019, m.h.t. KPI-förändring

en 2,2 Mkr (2,2 Mkr). Tidskriften mottog även 2019 ett mycket generöst bidrag från Gustaf och Calla Sandströms Minnesfond om 1,8 Mkr (1,8 Mkr).

KOSTNADER

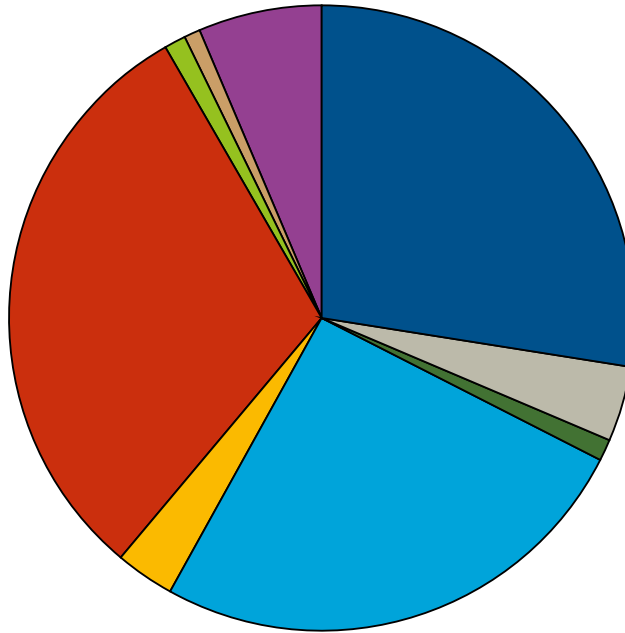
Rörelsekostnaderna uppgick till 129 Mkr, en ökning med 10,7 Mkr eller 9 procent. Ökningen förklaras främst av ökade kurskostnader till följd av fler antal kurstillfällen samt en ökning av personalkostnader med anledning av 2019 års personalförändringar. Kostnaderna för försäkringspremierna ökade med 1,4 Mkr till följd av tillväxten av advokater och biträdande jurister.

FÖRSÄKRINGAR

Försäkringsbolaget Zurich är försäkringsgivare för den obligatoriska försäkringen under ett treårsavtal för perioden 2018-2020. Premien är 5 750 kronor per jurist och år, med samma premie för alla tre åren. Försäkringen omfattar anspråk upp till 3 Mkr per skada, jurist och år. Zurich är för 2018-2020 även försäkringsgivare i den frivilliga tilläggsförsäkringen som Advokatsamfundet erbjuder. Försäkringen omfattar skydd på valfri nivå inom intervallet 3-50 Mkr. »

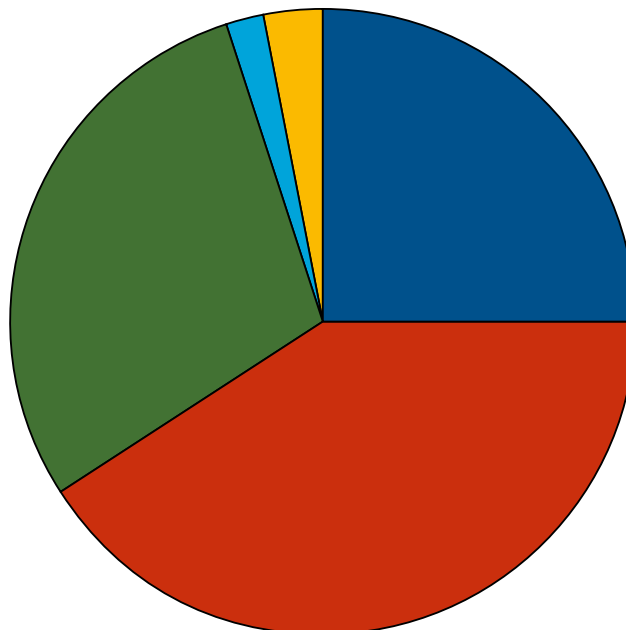

Sara Kihlberg
Ekonomichef

FÖRDELNING KOSTNADER 2019

● Personalkostnader	27%
● Kontorskostnader	4%
● Rese- och sammanträdeskostnader	1%
● Kurskostnader	25%
● Tidskriften	3%
● Obligatoriska försäkringar	30%
● Fastigheten	1%
● Avskrivningar	1%
● Övriga kostnader	6%

FÖRDELNING INTÄKTER 2019

● Årsavgifter	25%
● Serviceersättningar	41%
● Kursintäkter	29%
● Tidskriften	2%
● Övriga intäkter	3%

» Förenklad årsredovisning för Sveriges advokatsamfund 2019

Fullständig årsredovisning kommer att distribueras till samtliga advokater och biträdande jurister senast den 16 mars 2020. [Länk till fullständiga årsredovisningar för Sveriges advokatsamfund och SASAB.](#) (Alla belopp i tkr)

Förslag till disposition av organisationens resultat

Styrelsen och generalsekreteraren föreslår att

årets resultat	-1 104
jämte balanserade medel	21 425
tillhopa	20 321

balanseras i ny räkning.

RESULTATRÄKNING

	KONCERNEN		ADVOKATSAMFUNDET	
	1/1–31/12 2019	1/1–31/12 2018	1/1–31/12 2019	1/1–31/12 2018
Intäkter	129 032	124 391	50 104	36 873
Externa kostnader	-94 868	-85 227	-15 520	-15 336
Personalkostnader	-34 120	-33 043	-34 120	-21 837
Avskrivningar	-1 935	-1 767	-1 582	-1 425
Summa rörelsens kostnader	-130 923	-120 037	-51 222	-38 598
Rörelseresultat	-1 891	4 354	-1 118	-1 725
Finansiella poster	-120	-134	14	–
Skatt	157	-1 380	–	–
Årets resultat	-1 854	2 840	-1 104	-1 725

BALANSRÄKNING

	KONCERNEN		ADVOKATSAMFUNDET	
	31/12 2019	31/12 2018	31/12 2019	31/12 2018
Tillgångar				
Anläggningstillgångar	17 460	18 871	16 089	17 357
Omsättningstillgångar	56 666	52 054	16 149	13 394
Summa tillgångar	74 126	70 925	32 238	30 751
Eget kapital och skulder				
Eget kapital				
Annat eget kapital	61 461	58 621	26 833	28 558
Årets resultat	-1 854	2 840	-1 104	-1 725
Summa eget kapital	59 607	61 461	25 729	26 833
Avsättningar	1 339	1 572	499	575
Kortfristiga skulder	13 180	7 892	6 010	3 343
Summa eget kapital och skulder	74 126	70 925	32 238	30 751
Ställda säkerheter	inga	inga	inga	inga
Ansvarsförbindelser	inga	inga	inga	inga

SVERIGES ADVOKATSAMFUND
Generalsekreteraren

Cirkulär nr 24/2019

Till ledamöterna av Sveriges advokatsamfund

Vägledande uttalande angående överväganden vid advokaters användning av sociala medier i marknadsföringssyfte

Advokatsamfundet antog 2015 en särskild [policy för advokaters användning av sociala medier](#). Den policyn gäller i dess helhet fortfarande.

Mot bakgrund av den senaste tidens debatt om vissa advokaters marknadsföring i olika, främst sociala, medier, har Advokatsamfundets styrelse emellertid funnit anledning att i särskild ordning uttala hur en advokat får och bör använda medier för att sprida information om sin verksamhet i marknadsförande syfte.

Styrelsen för Sveriges advokatsamfund har därför vid sitt sammanträde den 5 december 2019 antagit följande vägledande uttalande.

En advokat ska utöva sin verksamhet med integritet och på ett sätt som främjar det goda rättssamhället och värnar rättsstatens institutioner. En advokat ska uppträda sakligt och korrekt samt så att förtroendet för advokatkåren upprätthålls (1 VRGA). En advokat ska vidare iaktta tystnadsplikt och diskretion om sina klienters angelägenheter. En advokats uttalanden ska vara etiskt försvarbara och förenade med gott omdöme och respekt för andra människor.

Regleringen vad gäller marknadsföring av advokattjänster har förändrats över tiden. Grundläggande regler om hur en advokat får ackvirera uppdrag och marknadsföra sina tjänster framgår av 7.8 VRGA.

Härutöver har en advokat att i sin marknadsföring förhålla sig till marknadsföringslagen. Härav följer bland annat att en advokat inte får marknadsföra sina tjänster på ett stötande eller missvisande sätt.

En advokat ska vara förvissad om att hans eller hennes användande av sociala medier inte negativt påverkar klienters, motparters, domstolars eller allmänhetens förtroende för advokaten eller advokatkåren som helhet. Hänsyn måste därför tas till hur ett meddelande i sociala medier kan uppfattas av klient, motpart, brottsoffer eller annan involverad part, liksom av domstolar och allmänheten.

En advokats marknadskommunikation måste dessutom alltid vara förenlig med advokatens oberoende, integritet och tystnadsplikt.

Stockholm den 5 december 2019

Advokatsamfundet anser

Varje år besvarar Advokatsamfundet omkring 100 remisser i lagstiftningsärenden.

Här är en förteckning över de 90 remissyttranden som Advokatsamfundet lämnade under 2019.

Samtliga remissyttranden finns att läsa i sin helhet på www.advokatsamfundet.se, under rubriken [Remissvar](#).

R-2019/1851	Promemorian Genomförande av bestämmelsen i EU:s direktiv mot skatteundandraganden för att motverka omvända hybrida mismatchningar	R-2019/1950	Promemorian Särskilda regler om uppehållstillstånd vid ett avtalslöst brexit
R-2019/2137	Domstolsverkets rapport En reformerad notarieantagning	R-2019/1294	Promemorian En strängare syn på vapenbrott och smuggling av vapen och explosiva varor (Ds 2019:14)
R-2019/1592	Betänkandet Stärkt integritet i idrottens antidopningsarbete (SOU 2019:24)	R-2019/1206	Betänkandet Moderna tillståndsprocesser för elnät (SOU 2019:30)
R-2019/2286	Förslag till nya translatörsföreskrifter	R-2019/1210	F-skatteutredningens betänkande F-skattesystemet – en översyn (SOU 2019:31)
R-2019/2321	Föreskrifter och allmänna råd om information i försöksverksamhet med snabbare handläggning av brott, PMFS 2019:xx, FAP 619-1	R-2019/1291	Promemorian Ändrade mervärdesskatteregler vid e-handel mellan företag och konsumenter
R-2019/1523	Betänkandet En moderniserad radio- och tv-lag – genomförande av ändringar i AV-direktivet (SOU 2019:39)	R-2019/1922	Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om försöksverksamhet med elchockvapen
R-2019/1905	Promemorian Förslag till ändrade sammansättningsregler i mark- och miljödomstolarna samt Mark- och miljööverdomstolen	R-2019/1224	Promemorian Kompletteringar till nya EU-regler om aktieägares rättigheter (Ds 2019:12)
R-2019/2158	Förslag till ändring av Domstolsverkets föreskrifter om beredskap vid tingsrätterna för prövning av häkningsfrågor m.m.	R-2019/1996	Tillägg till remiss – Förslag till nya föreskrifter och tjänstepensionsverksamhet
R-2019/1293	Slutbetänkandet Förbättrat skydd för totalförsvaret (SOU 2019:34)	R-2019/1358	Betänkandet Santiagokonventionen mot organhandel (SOU 2019:01)
R-2019/1992	Promemorian Bättre polisutbildning för civilanställda	R-2019/1357	Promemorian Stärkt konsumentskydd när betaltjänster tillhandahålls
R-2019/1359	Betänkandet Stora brottmål – nya processrättsliga verktyg (SOU 2019:38)	R-2019/1691	En geografisk utbyggnad av försöksverksamheten med ett snabbförfarande i brottmål
R-2019/1421	Promemorian Digital kommunikation i domstolsprocesser (Ds 2019:18)	R-2019/0981	Betänkandet Vissa processuella frågor på socialförsäkringsområdet (SOU 2018:5)
R-2019/2007	Promemorian Förslag till ändringar i Finansinspektionens föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism	R-2019/1101	Betänkandet Genomförande av ändringar i utstationeringsdirektivet (SOU 2019:25)
		R-2019/1173	Betänkandet Straffrättsligt skydd för barn som bevittnar brott mellan närstående samt mot uppmaning och annan psykisk påverkan att begå självmord (SOU 2019:32)

- » **R-2019/1295** Promemorian Förslag till nya föreskrifter om allmänna råd om tjänstepensionsverksamhet för tjänstepensionsföretag
- R-2019/1289** Förslag till allmänna råd om bokföring i konkurs
- R-2019/1223** Promemorian Några frågor om straff för marknadsmissbruk
- R-2019/1060** Promemorian En effektivare handläggning av ärenden om överförande av straffverkställighet (*Ds 2019:9*)
- R-2019/0927** Promemorian Passdatalag – en ny lag som kompletterar EU:s dataskyddsförordning (*Ds 2019:5*)
- R-2019/1020** Tullverkets promemoria Ändringar i smugglingslagen – Tullverket får utökad förundersökningsrätt och ökade möjligheter att biträda åklagare
- R-2019/1131** Betänkandet Belastningsregisterkontroll i arbetslivet (*SOU 2019:19*)
- R-2019/1058** Promemorian Ett förbud mot spridning av bilder från rättegångar (*Ds 2019:10*)
- R-2019/0926** Betänkandet Ett säkert statligt ID-kort – med e-legitimation (*SOU 2019:14*)
- R-2019/1151** Promemorian En utvidgad beredskap för brådskande beslut om förordnande av offentlig försvarare
- R-2019/1053** Promemorian Förslag till ändringar i föreskrifter om värdepappersfonder och förvaltare av alternativa investeringsfonder
- R-2019/1100** Promemorian Förslag till föreskrifter om pensionsstiftelser och förslag till ändringar i informationsföreskrifterna
- R-2019/1178** Promemorian Vissa förtydliganden av regelverket om åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism
- R-2019/1052** Promemorian Stärkt skydd i hyres- och arrendenämnden för hotade och förföljda personer och skärpt krav för ledamöter i nämnderna samt promemorian Införande av en preklusionsregel i mål om ändring av hyresvillkor
- R-2019/0949** Promemorian Lägre kapitalkrav för privata aktiebolag (*Ds 2019:6*)
- R-2019/1021** Utkast till lagrådsremiss Ett särskilt straffansvar för samröre med en terroristorganisation
- R-2019/1074** Promemorian Kompletterande förslag till promemorian Några ändringar i fråga om informationsutbyte på skatteområdet
- R-2019/0868** Utkast till lagrådsremiss Ungdomsövervakning
- R-2019/0706** Promemorian Kvarstad i mål om utdömande av vite och vissa andra ändringar i marknadsföringslagen
- R-2019/0690** Betänkandet Nya befogenheter på konsumentskyddsområdet (*SOU 2019:12*)
- R-2019/0749** Promemorian Krav på rapportering av betalningstider
- R-2019/0869** Promemorian Förlängda möjligheter för migrationsdomstolarna att överlämna mål
- R-2019/0667** Promemorian Straffrättsliga åtgärder mot tillgrepsbrott och vissa andra brott (*Ds 2019:1*)
- R-2019/0661** Slutbetänkandet Kamerabevakning i kollektivtrafiken – ett enklare förfarande (*SOU 2019:8*)
- R-2019/0593** Promemorian Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepapperisering
- R-2019/0959** Polismyndighetens förslag till föreskrifter och allmänna råd om verkställighet av kontaktförbud med elektronisk övervakning (FAP 438-1)
- R-2019/0472** Betänkandet Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (*SOU 2018:83*)
- R-2019/0532** Betänkandet Aggressionsbrottet i svensk rätt och svensk straffrättslig domsrätt (*SOU 2018:87*)
- R-2019/0550** Betänkandet Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet (*SOU 2018:69*)
- R-2019/0518** Promemorian Förslag till en nationell institution för mänskliga rättigheter i Sverige (*Ds 2019:4*)
- R-2019/0291** Slutbetänkandet Tydligare ansvar och regler för läkemedel (*SOU 2018:89*)
- R-2019/0306** Promemorian Ingripande mot utländska kreditinstitut och vissa andra penningtvätsfrågor »

- » **R-2019/0492** Betänkandet Slopad straffrabatt för unga myndiga (*SOU 2018:85*)
- R-2019/0331** Promemorian Avtal med Norge om samarbete mellan särskilda insatsgrupper i krissituationer
- R-2019/0862** Promemorian Förslag till ändringar i föreskrifter om värdepappersfonder och förvaltare av alternativa investeringsfonder
- R-2019/0814** Promemorian Ny övergångsbestämmelse till ellagen när det gäller intäktsram för nätverksamhet
- R-2019/0594** Slutbetänkandet Stöd för validering eller kompetensåtgärder i samband med korttidsarbete (*SOU 2019:10*)
- R-2019/0288** Promemorian Offentlighetsprincipen hos börsnoterade skolföretag
- R-2019/0740** Promemorian Förslag till föreskrifter om produktgripande och förslag till ändringar i värdepappersföreskrifterna
- R-2019/0198** Betänkandet Rapporteringspliktiga arrangemang – ett nytt regelverk på skatteområdet (*SOU 2018:91*)
- R-2019/0519** Promemorian Tydligare regler vid konsumentavtal (*Ds 2019:3*)
- R-2019/0085** Betänkandet Verkställbarhet av beslut om lov (*SOU 2018:86*)
- R-2019/0414** Promemorian Genomförande av direktivet om skattvistlösningsmekanismer inom EU
- R-2019/0289** Promemorian Nya anståndsregler i vissa gränsöverskridande situationer samt ändring av reglerna om periodiseringsfonder och ersättningsfonder vid utflyttning
- R-2019/0256** Promemorian Genomförande av regler i EU:s direktiv mot skatteundandraganden för att neutralisera effekterna av hybrida mismatchningar
- R-2019/0468** Promemorian Ändrade mervärdesskatteregler vid gränsöverskridande handel mellan företag m.m.
- R-2019/0660** Utkast till lagrådsremiss Brott mot förtroendevalda
- R-2019/0493** Promemorian Förslag till ändringar i marknadsplatsföreskrifterna
- R-2019/0413** Promemorian Några ändringar i fråga om informationsutbyte på skatteområdet
- R-2019/0043** Betänkandet Kompletteringar till den nya säkerhetsskyddslagen (*SOU 2018:82*)
- R-2019/0332** Utkast till lagrådsremiss Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige
- R-2019/0025** Betänkandet Tillträde till Rotterdamreglerna (*SOU 2018:60*)
- R-2018/1678** Betänkandet Nya regler om faderskap och föräldraskap (*SOU 2018:68*)
- R-2018/2427** Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag
- R-2019/0101** Promemorian Åtgärder som underlättar för brittiska medborgare i Sverige vid ett avtalslöst brexit
- R-2019/0141** Läkemedelsverkets kompletterande yttrande över departementspromemorian Anpassningar av svensk lag med anledning av kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/161 Ds 2018:27
- R-2018/1755** Betänkandet Möjligt, tillåtet och tillgängligt – förslag till enklare och flexibla upphandlingsregler och vissa regler om överprövningsmål (*SOU 2018:44*)
- R-2019/0029** Kommissionsförslag om ändrade regler om mervärdesskatt vid gränsöverskridande e-handel mellan företag och konsumenter (kompletterande regler till det s.k. e-handelspaketet)
- R-2018/2107** Betänkandet Vissa polisfrågor – säkerhet vid förhör samt kränkningersättning (*SOU 2018:75*)
- R-2019/0032** Förslag till föreskrifter om det nationella självavstängningsregistret
- R-2019/0027** Promemorian Sänkt mervärdesskatt på elektroniska publikationer
- R-2018/2515** Promemorian Ytterligare förlängd övergångsperiod för understödsföreningar
- R-2018/2240** Betänkandet Ett snabbare bostadsbyggande (*SOU 2018:67*)

Advokatsamfundets och enskilda ledamöters uppdrag

Advokater som har utsetts av regeringen att ingå som ledamöter eller experter i nämnder, kommittéer, arbetsgrupper och utredningar samt andra styrelser och referensgrupper där Advokatsamfundets representanter medverkar.

NATIONELLT:

Domarnämnden

Ledamot: Anne Ramberg
Ersättare: Maria Billing
Ledamot fr.o.m. 1 januari 2020: Mia Edwall Insulander
Ersättare fr.o.m. 16 januari 2020: Jan-Mikael Bexhed

Juristnätverket Hilda

Sammanställande: Mia Edwall Insulander

Micael Binfeldts stiftelse till minnet av Förintelsen

Styrelseledamot: Mia Edwall Insulander

Emil Heijnes stiftelse för rättsvetenskaplig forskning

Styrelseledamot: Anne Ramberg

Ekobrottsmyndighetens insynsråd

Ledamot: Leif Ljungholm

Samordningsfunktionen mot penningtvätt

Ledamot: Johan Sangborn

Åklagarmyndighetens insynsråd

Ledamot: Bengt Ivarsson

Rådet vid Domstolsakademin

Ledamot: Kristoffer Ribbing

Domstolsverkets insynsråd

Ledamot: Maria Billing
Ledamot fr.o.m. 1 januari 2020: Ej utsedd

Rättshjälpsnämnden

Ledamöter: Sofia Möller, Catharina Ytterbom Schönfeldt,
Per Gisslén, Karin Amédro, Andreas Victor

Revisorsnämndens tillsynsnämnd

Ledamot: Helena Dandenell
Ersättare: Michael Frie

Pressens opinionsnämnd

Ledamot: Leif Ljungholm
Suppleant: Christer Danielsson

Stockholms universitet, juridiska fakultetsnämnden, yrkeslivsrepresentanter

Ordinarie ledamot: Björn Lundqvist
Suppleant: Gustaf Sjöberg

Kronofogdemyndighetens insynsråd

Ledamot: Hans Andersson

» **Kriminalvårdens insynsråd**

Ledamot: Ulrika Borg

Integritetsskyddsombud vid Försvarsunderrättelsedomstolen

Lena Feuk, Conny Larsson, Reine Nelson

Polismyndighetens etiska råd

Ledamot: Claes Lundblad

Svenska lokalstyrelsen för Nordiskt juristmöte

Styrelseledamot: Anne Ramberg

Barnrättscentrum Stockholms universitet

Styrelseordförande: Anne Ramberg

INTERNATIONELLT:

ILAC (International Legal Assistance Consortium)

Styrelseledamot: Mia Edwall Insulander

IBA (International Bar Association) Council

Christer Danielsson och Mia Edwall Insulander

IBA Human Rights Institute

Co-chair: Anne Ramberg

IBA Human Rights Trust

Styrelseledamot: Anne Ramberg

IBA Bar Issues Commission

Information officer: Johan Sangborn

IBA Bar Executive Committee

Ledamot: Johan Sangborn

CCBE (Rådet för de europeiska advokatsamfunden)

Delegationschef: Jan E. Frydman

Information officer: Johan Sangborn

Delegationsmedlem: Mia Edwall Insulander

CEEBA (Chief Executives of European Bar Associations)

Mia Edwall Insulander

IILACE (International Institute of Law Association Chief Executives)

Mia Edwall Insulander

Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna (nominering av kandidater för val som ersättare för den ordinarie svenska domaren)

Ersättare: Anne Ramberg

REFERENSGRUPPER M.M.

Referensgruppen för ny reglering om marknadsmissbruk

Erik Sjöman

Referensgruppen för Brottsoffermyndighetens uppdrag om ett bättre digitalt bemötande av brottsutsatta (Ju2016/03925/KRIM)

Lena Feuk

Polismyndighetens referensgrupp angående förhör

Lars Kruse

Referensgruppen för utredning om tillsyn och sanktioner för advokatverksamhet enligt penningtvättslagstiftningen

Johan Sangborn

Referensgruppen för straffrättsliga åtgärder mot organiserad tillgreppsbrottlighet

Anders Malmsten

Referensgruppen till utredningen om processrätt och stora brottmål (Ju2016:10)

Johan Eriksson, Leif Gustafson, Thomas Olsson, Hans Strandberg

Brottsoffermyndighetens referensgrupp Uppdrag att genomföra informations- och utbildningsinsatser med anledning av en ny sexualbrottslagstiftning (Ju2018/01290/KRIM)

Silvia Ingolfsson Åkermark

Referensgruppen för den framtida rättshjälpsprocessen

Mia Edwall Insulander

Rådgivande nämnden för tolk- och translatorsfrågor vid Kammarkollegiet

Ordinarie ledamot: Anna Massarsch

Ersättare: Karin Gyllenring

» **UTREDNINGAR:****Utredningen om processrätt och stora brottmål**

(Ju 2016:10) (dir. 2017:109) (dir. 2019:16)

Expert: Fredrik Ungerfält

Utredningen om en översyn av den straffrättsliga terrorismlagstiftningen (Ju 2017:03) (dir. 2017:14) (dir. 2018:21) (dir. 2019:8) (dir. 2019:33)

Expert: Thomas Olsson

Utredningen om starkare skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv (Ju 2017:06) (dir. 2017:25) (dir. 2017:78)

Expert: Ulf Bergquist

Utredningen om informationsskyldighet för skatterådgivare (dir. 2017:38) (dir. 2018:34)

Expert: Börje Leidhammar

Utredningen om skärpta regler för lagöverträdare 18–20 år (dir. 2017:122)

Expert: Bengt Ivarsson

Utredningen om kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om konsumentskyddssamarbete (dir. 2018:7)

Expert: Eva Kullman

Utredningen om kartläggning av hur svensk lagstiftning och praxis överensstämmer med barnkonventionen (dir. 2018:20) (dir. 2019:57)

Expert: Anne Ramberg

Utredningen om skydd för barn som bevittnar våld eller andra brottsliga handlingar och ansvar för uppmaning att begå självmord (dir. 2018:48)

Expert: Rebecca Lagh

Utredningen om strängare regler om utländska månggiften (dir. 2018:68)

Expert: Ulf Bergquist

Utredningen om effektivare regelverk för utlänningsärenden med säkerhetsaspekter (dir. 2018:89) (dir. 2018:114)

Expert: Henrik Olsson Lilja

Utredningen om rasistiska symboler (dir. 2018:61)

Expert: Percy Bratt

Utredningen om den framtida svenska migrationspolitiken (dir. 2019:32)

Expert: Petter Aasheim

Utredningen om straffansvar för hedersrelaterat våld och förtryck (dir. 2019:43)

Expert: Ulf Bergquist

Utredningen om förbud mot rasistiska organisationer (dir. 2019:39)

Expert: Percy Bratt

Utredningen om ställföreträdarskap att lita på – en översyn av reglerna om gode män och förvaltare (dir. 2019:44)

Expert: Per Westman

Utredningen om nya regler om företagsrekonstruktion (dir. 2019:60)

Expert: Hans Andersson

Utredningen om en stärkt rättsprocess och en ökad lagföring (Ju 2019:11) (dir. 2019:85)

Expert: Bengt Ivarsson

Kommittén om skadestånd vid överträdelser av grundlagsskyddade fri- och rättigheter (Ju 2018:09) (dir. 2018:92) (dir. 2019:59)

Expert: Ola Wiklund

Avdelningarna av Sveriges advokatsamfund 2019

Södra avdelningen

ORDFÖRANDE	Karin Amédro
VICE ORDFÖRANDE	Fredrik Sandgren
LEDAMÖTER	Annette Johansson Marcus Larsson Mats Ingvar Lina Bergqvist Linda Lundin
SUPPLEANTER	Aron Skogman Carolina Sandekjer Mats Nilsson Hanna Magnusson
SEKRETERARE	Viviënne Dahlstrand
UTBILDNINGSANSVARIG	Cecilia Wachtmeister (suppleant)

Västra avdelningen

ORDFÖRANDE	Jörgen Larsson
VICE ORDFÖRANDE	Charlotte Forssander
LEDAMÖTER	Lars Cronqvist Poly Jensell Roger Wier Malin Wassén Kjellberg Martin Vildhede Martin Wahlin
SUPPLEANTER	Sofia Hansson Helena Svärd Fredrik Kron
SEKRETERARE	Björn Goldman
KLUBBMÄSTARE	Emil Andersson

Mellersta avdelningen

ORDFÖRANDE	Anders Wallin
VICE ORDFÖRANDE	Linda Nyström
LEDAMÖTER	Cecilia Wallin Mari Kilman Emma Olsson
SUPPLEANTER	Karolin Andreasson Ylva Lindahl Hennel Maria Stål Lindgren David Halén Lindberg Vinita Qvist
SEKRETERARE	Cecilia Wallin (ledamot)

Stockholmsavdelningen

ORDFÖRANDE	Christel Rockström
VICE ORDFÖRANDE	Mikael Klang
LEDAMÖTER	Theddo Rother-Schirren Johan Ödlund Anette Hansson Ahl Kristian Pedersen Jenny Grundén
SUPPLEANTER	Caroline Elander Knip Jennica Paulette Johan Lindgren
SEKRETERARE	Emma Berglund Uväng
KLUBBMÄSTARE	Erik Westerberg

Östra avdelningen

ORDFÖRANDE	David Sommestad
VICE ORDFÖRANDE	Anna von Knorring
LEDAMÖTER	Sandra Putsén Karin Carlsson Emil Löfström
SUPPLEANTER	Johannes Gehlin Malin Carlsson Idah Fjärdhammar
SEKRETERARE	Henrik Snellman

Norra avdelningen

ORDFÖRANDE	Petter Hetta
VICE ORDFÖRANDE	Andreas Victor (sekreterare/kassör)
LEDAMÖTER	Sami Hietala Oskar Söderberg Ulf Andersson Fredrik Burvall
SUPPLEANTER	Emma Fällman Karolina Ikonen Huhtanen Ann Bergström
SEKRETERARE/KASSÖR	Andreas Victor (vice ordförande)

Utlandsavdelningen

ORDFÖRANDE	Christina Griebeler
VICE ORDFÖRANDE	Karl Woschnagg
LEDAMÖTER	Åsa Bittel Jonas Nordgren George Chr. Pelagias Anne-Cécile Hansson Lecoanet Emelie Svensson
SEKRETERARE	Astrid Trolle Adams

Kollegiernas styrelser 2019

Försvararkollegiet i Stockholm

Thomas Olsson, ordförande
 Johan Eriksson, ledamot
 Jonas Granfelt, ledamot
 Slobodan Jovicic, ledamot
 Kristofer Stahre, ledamot
 Nina Löwenhielm, ledamot
 Sabina Böö, ledamot
 Sargon De Basso, suppleant
 Robin Söder, koordinator
 Elsa Segerros, sekreterare elsa.segerros@forsvar.se

Försvararkollegiet i Göteborg

Nan Sahlén, ordförande
 Erik Pousard
 Thomas Håkansson
 Ann Bark
 Peter Gillberg
 Sofia Hansson
 Suzanne El Khayat Ali, sekreterare

Östergötlands försvararkollegium

Inga-Lill Staffansson, Katrineholm, ordförande
 Sofia Falk, Katrineholm, sekreterare
 Lina Wassler, Nyköping, kassör
 Mikael Abrahamsson, Norrköping, it-ansvarig
 Marielle Eriksson Nygren, Linköping, ledamot
 Johan Ritzer, ledamot

Försvararkollegiet i nordvästra Skåne

Maria Adielsson, ordförande
 Pontus Peyron, sekreterare
 Therese Ståhlnacke, kassör
 Ulf Juhlin, ledamot
 Nils Sjören, revisor
 Stefan Rosell, revisor

Försvararkollegiet i Malmö/Lund

Karin Schånberg, ordförande
 Andréas Björkman, kassör
 Kristoffer Ståhl, sekreterare
 Sanna Herlin, ledamot

Försvararkollegiet i Örebro

Magnus A. Arntell, ordförande
 Janette Stjärnström, vice ordförande
 Sofia Nordkvist, sekreterare
 Anna-Karin Bergström, kassör
 Patrik Ahlbeck, ledamot

Familjerättskollegiet

Birgitta Hållenius, ordförande
 Therese Ström, kassör
 Susanne Ekberg-Carlsson, ledamot
 Liisa Tihinen, ledamot

Familjerättskollegiet i Skåne

Marie Traunsberger

REKON Föreningen Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet

STYRELSELEDAMÖTER

Hans Andersson, ordförande
 Lars-Henrik Andersson, vice ordförande
 Emma Cutting
 Jörgen Wistrand
 Anders Lundberg
 Henric Schef
 Bo Ransnäs
 Erik Gabrielsson
 Robert Asplund
 Mathias Winge
 Magnus Nedstrand
 Peter Bengtsson

STYRELSESUPPLEANTER

Magnus Lindblom
 Per Hånell
 Magnus Löfving
 Björn Nilsson
 Sara Lööf
 Björn Christoffersson
 Andreas Öhlin
 Hans Berglund
 Anna Tholander
 Pernilla Tilly Nors
 Michael Amosy

Migrationskollegiet i Malmö

Sait Umdí, ordförande
 Emelie Jörwall, kassör
 Sophia Djerf, sekreterare
 Ann-Christina Bengtsson, ledamot
 Marie Andrée, ledamot
 August Gustafsson, suppleant
 Amanda Johnson, suppleant

Migrationskollegiet i Stockholm

Emma Persson, ordförande
 Karin Gyllenring, vice ordförande

Migrationskollegiet i västra Sverige

Tomas Fridh, ordförande
 Petter Aasheim
 Nicole Adelsson
 Sven Allert
 Jessica Sunnervall
 Nicklas Unger
 Dan Eliasson
 Siri Sandin

Advokatsamfundets kansli

2019–2020

GENERALSEKRETERARE

Mia Edwall Insulander

ASSISTENT

Kristina Midebjörk

CHEFSJURIST/ANSVARIG FÖR INTERNATIONELLA FRÅGOR

Johan Sangborn

REMISSER OCH DR. TORSTEN ANDERS AMUND AMUNDSONS FOND FÖR FRIGIVNA FÅNGAR

Christina Mattsson, sekreterare

SENIOR JURIST/DISCIPLINNÄMNDENS SEKRETERARE

Jur. kand. Sofia Rahm

JURIST

Kammarrättsassessor Hannes Grufman

HILDA/STYRELSENS SEKRETERARE

Jur. kand. Lisa Jäderbrink

HANDLÄGGARE

Jur. kand. Jonna Berg

Jur. kand. Anna Da Silva Börjesson

Jur. kand. Enar Essle

Jur. kand. Christina Karvahall

Jur. kand. Hugo Leifman

Jur. kand. Silvia Lim

Jur. kand. Anna Mlynska

Jur. kand. Selma Al Saati Edsman (tjänstledig)

Jur. kand. Jessica Ambruson Löow (tjänstledig)

KONSUMENTTVISTNÄMNDEN

Jur. kand. Enar Essle

Jur. kand. Anna Da Silva Börjesson

Jur. kand. Jonna Berg

EKONOMICHEF

Sara Kihlberg

EKONOMIASSISTENTER

Marika Nordén

Ulrika Viberg

UTBILDNINGANSVARIG

Jonas Olbe

KURSADMINISTRATÖRER

Sofia Eriksson

Birgitta Tranströmer

REGISTRATORER

Linda Mogel, chefsregistrator

Thérèse Idestrom

Lena Weidling

SEKRETERARE

Heléne Dahlqvist

Marianne Ekeberg

Charlotta Westlund

TEKNIK- OCH FASTIGHETSSERVICE

Stefan Westlund

Mikael Uhr

RECEPTIONIST

Irma Lahtinen

HUSFRU

Lisen Hagberg

Tidskriften Advokaten**- webbredaktionen och information****CHEFREDAKTÖR OCH INFORMATIONANSVARIG**

Tom Knutson

WEBBANSVARIG OCH JOURNALIST

Magnus Andersson

JOURNALIST OCH WEBBREDAKTÖR

Ulrika Öster

Juridiska biblioteket**BIBLIOTEKARIE OCH ADVOKATJOUREN**

Bitte Wölkert

ANSVARIG UTGIVARE Mia Edwall Insulander
REDAKTÖR Tom Knutson
FORM OCH LAYOUT Tidningsmakarna AB
FOTO Micke Lundström
samt
Magnus Andersson
Eva Ekholm
Carl Johan Erikson
Madeleine Galloni
Istock
Tom Knutson
Ulrika Öster
KORREKTUR Klara ord HB

SVERIGES ADVOKATSAMFUND
LABORATORIEGATAN 4, BOX 27321, 102 54 STOCKHOLM
TELEFON 08-459 03 00 TELEFAX 08-660 07 79
E-POST INFO@ADVOKATSAMFUNDET.SE
WWW.ADVOKATSAMFUNDET.SE